

Suvestinė redakcija nuo 2009-08-09 iki 2010-09-21

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2006, Nr. [68-2532](#), i. k. 1062055ISAK000VA-55

Nauja redakcija nuo 2007-07-18:

Nr. [VA-52](#), 2007-07-10, Žin. 2007, Nr. 79-3204 (2007-07-17), i. k. 1072055ISAK000VA-52

**VALSTYBINĖS MOKESČIŲ INSPEKCIJOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS
VIRŠININKAS**

**Į S A K Y M A S
DĖL ŽEMĖS MOKESČIO ADMINISTRAVIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2006 m. birželio 9 d. Nr. VA-55
Vilnius

Vadovaudamasis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 1997 m. liepos 29 d. įsakymo Nr. 110 (Žin., 1997, Nr. [87-2212](#); 2004, Nr. 82-2966) 18.11 punktu ir siekdamas užtikrinti sklandų Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo (Žin., 1992, Nr. [21-612](#)) 11 straipsnio bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 „Dėl žemės mokesčio“ (Žin., 1993, Nr. [35-804](#)) 1.4 punkto nuostatų įgyvendinimą:

1. T v i r t i n u pridedamas:

1.1. Žemės mokesčio administravimo taisyklės (toliau – taisyklės);

1.2. Žemės mokesčio apskaičiavimo deklaracijos KIT703 formą (toliau – KTT703 forma).

2. P a v e d u :

2.1. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) Informacinių technologijų departamentui užtikrinti, kad iki 2007 m. spalio 1 d. būtų parengta ir įdiegta šiuo įsakymu patvirtintose taisyklėse nustatytų žemės mokesčio mokėtojų identifikavimo, mokesčio apskaičiavimo ir deklaracijų suformavimo bei įteikimo žemės mokesčio mokėtojams nuostatų įgyvendinimo programinė įranga;

2.2. VMI prie FM Informacinių technologijų departamento Duomenų valdymo skyriui įtraukti KIT703 formą į Mokesčių administravimo dokumentų formų registrą.

3. Nustatau, kad šio įsakymo vykdymą kontroliuoja VMI prie FM viršininko pavaduotojai pagal kompetenciją ir apskričių valstybinių mokesčių inspekcijų viršininkai.

VIRŠININKAS

MODESTAS KASELIAUSKAS

PATVIRTINTA

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie
Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
viršininko

2006 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. VA-55

(Valstybinės mokesčių inspekcijos
prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
viršininko

2007 m. liepos 10 d. įsakymo Nr. VA-52
redakcija)

ŽEMĖS MOKESČIO ADMINISTRAVIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šios Žemės mokesčio administravimo taisyklės (toliau – taisyklės) nustato žemės mokesčio mokėtojų nustatymo, žemės mokesčio lengvatų taikymo, žemės mokesčio lengvatoms taikyti reikalingų duomenų surinkimo, Nekilnojamojo turto registro (toliau – NTR) duomenų gavimo ir atnaujinimo, žemės mokesčio apskaičiavimo ir žemės mokesčio apskaičiavimo deklaracijos KIT703 formos (toliau – deklaracija) užpildymo, tikslinimo, įteikimo mokesčių mokėtojams tvarką.

2. Šios taisyklės parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymu (Žin., 1992, Nr. [21-612](#); toliau – ŽMĮ), Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1992 m. birželio 25 d. nutarimu Nr. I-2676 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo įsigaliojimo“ (Žin., 1992, Nr. [21-613](#)) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimu Nr. 603 „Dėl žemės mokesčio“ (Žin., 1993, Nr. [35-804](#); toliau – Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimas Nr. 603).

3. Šių taisyklių nuostatos taikomos administruojant 2007 m. ir vėlesnių mokestinių laikotarpių žemės mokestį.

II. ŽEMĖS MOKESČIO MOKĖTOJŲ NUSTATYMAS

4. Žemės mokesčio mokėtojai yra tiek fiziniai, tiek juridiniai asmenys, kurie turi žemės privačios nuosavybės teisėmis.

5. Žemės mokesčio mokėtojai nustatomi pagal tai, kada atsiranda nuosavybės teisės į žemės sklypą:

5.1. Žemės sklypo pirkimo atveju – nuo žemės perdavimo pirkėjui momento, kuris turi būti įformintas pardavėjo ir pirkėjo pasirašytu priėmimo-perdavimo aktu arba kitokiu perleidimo sutartyje nurodytu dokumentu;

5.2. Mainų būdu įsigijus žemės sklypą – nuo žemės perdavimo pirkėjui momento;

5.3. Dovanojimo būdu įsigijus žemės sklypą – nuo žemės sklypo perdavimo momento, kuris nustatomas notarinės formos dovanojimo sutartyje;

5.4. Nuosavybės teisės į žemę atkūrimo atveju – nuo žemės grąžinimo natūra arba perdavimo nuosavybėn neatlygintinai momento, kuris yra apskrities viršininko sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimo diena (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1274 patvirtintos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos 116 punktas);

5.5. Žemės paveldėjimo atveju – nuo palikimo atsiradimo dienos, t. y. nuo žemės palikėjo mirties dienos;

5.6. Kitais žemės sklypo įsigijimo atvejais – nuo įstatymuose nustatyto nuosavybės teisės atsiradimo momento.

6. Duomenys apie šių taisyklių 5.1–5.4 ir 5.6 punktuose nurodytus nuosavybės teisių

perleidimo-įsigijimo momentus (perleidimo ar įsigijimo datas, žemės sklypo perleidėjus ir įgijėjus) gaunami iš valstybės įmonės Registrų centro (toliau – Registrų centras) pateiktų NTR duomenų.

Žemės mokesčiui apskaičiuoti reikalingi duomenys apie palikimą priėmusius įpėdinius (šių taisyklių 5.5 punktas) gaunami iš notarų. Duomenys apie palikimo priėmimo faktus (notaro, kuriam buvo pateiktas pareiškimas apie palikimo priėmimą, vardas, pavardė ir notarų biuro adresas arba teismo, į kurį kreiptasi dėl palikėjo turto aprašo sudarymo, pavadinimas ir adresas, palikimo priėmimo data, palikėjo vardas, pavardė) registruojami Centrinės hipotekos įstaigoje esančiame Testamentų registre. Duomenys apie gyventojų mirties dieną nustatomi naudojantis Gyventojų registro (toliau – GR) duomenimis.

7. Kai asmuo įgyja nuosavybės teises į žemės sklypą kalendorinių metų pirmą pusmetį, tai žemės mokesčio mokėtoju jis tampa tais pačiais kalendoriniais metais, o kai įgyja nuosavybės teises į žemės sklypą kalendorinių metų antrą pusmetį, tai žemės mokesčio mokėtoju jis tampa kitais kalendoriniais metais.

8. Jei palikėjas mirė – tai nesumokėtą žemės mokestį turi sumokėti palikimą priėmęs įpėdinis.

9. Jei privačios žemės savininkas kalendorinių metų pirmą pusmetį perleido savo žemės sklypą, tai jis tais kalendoriniais metais jau nebelaikomas perleisto sklypo žemės mokesčio mokėtoju. Jei žemės savininkas perleido savo žemės sklypą kalendorinių metų antrą pusmetį, tai jis tais kalendoriniais metais dar yra perleisto sklypo žemės mokesčio mokėtojas.

10. Kai buvęs privataus žemės sklypo savininkas išregistruoja perleisto sklypo nuosavybės teises iš NTR ir yra pasirašęs to sklypo priėmimo-perdavimo aktą arba kitokią perleidimo sutartyje nurodytą dokumentą:

10.1. pirmą kalendorinių metų pusmetį, – tai išregistravęs nuosavybės teises buvęs sklypo savininkas nelaikomas žemės mokesčio mokėtoju tais kalendoriniais metais. Tokiu atveju žemės mokesčio mokėtoju laikomas naujasis sklypo savininkas;

10.2. antrą kalendorinių metų pusmetį, – tai išregistravęs nuosavybės teises buvęs sklypo savininkas tebelaikomas žemės mokesčio mokėtoju tais kalendoriniais metais.

11. Privačios žemės savininkai gali būti:

11.1. Lietuvos Respublikos piliečiai,

11.2. juridiniai asmenys, įregistruoti Juridinių asmenų registre (toliau – JAR),

11.3. užsienio šalių subjektai, atitinkantys Europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus, nustatytus Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo konstituciniame įstatyme (Žin., 1996, Nr. 64-1503; 2003, Nr. 34-1418), privačios nuosavybės teise įsigiję ne žemės ūkio ir ne miško ūkio paskirties sklypus. Užsienio šalių subjektai, kuriems Lietuvoje gali būti leidžiama nuosavybės teise įsigyti žemę, yra:

11.3.1. užsieniečiai – užsienio valstybių piliečiai ir užsienio valstybių nuolatiniai gyventojai, taip pat Lietuvos Respublikos nuolatiniai gyventojai, neturintys Lietuvos Respublikos pilietybės,

11.3.2. užsienio juridiniai asmenys – užsienio valstybėje įsteigtos įmonės, įstaigos ar organizacijos, kurios gali savo vardu įsigyti ir turėti teisių bei pareigų, būti ieškovais ar atsakovais teismuose,

11.3.3. kitos užsienio organizacijos – užsienio valstybėse įsteigtos organizacijos, neturinčios juridinio asmens statuso, tačiau turinčios civilinį teisnumą pagal tų valstybių įstatymus,

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, Žin., 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

11.4. užsienio valstybių diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos.

12. Žemės savininkams – žemės mokesčio mokėtojams, kurie nuosavybės teise į įgytą žemės sklypą įregistravo NTR, žemės mokestis skaičiuojamas pagal iki kiekvienų kalendorinių metų birželio 30 dienos įvykusių nuosavybės teisių perleidimus-įsigijimus (pasirašytus žemės sklypo priėmimo-perdavimo aktus ar kitokius nuosavybės perleidimo sutartyse nurodytus dokumentus), kuriuos Registrų centras pagal sudarytą duomenų teikimo sutartį (toliau – duomenų sutartį) iki kiekvienų kalendorinių metų liepos 10 dienos teikia Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM). Šiuos NTR duomenis

Registrų centras kiekvieną mėnesį atnaujina ir teikia VMI prie FM

13. Žemės savininkams – žemės mokesčio mokėtojams, kurie nuosavybės teisių į įsigytus žemės sklypus teisiškai neįregistruoja NTR, žemės mokestis skaičiuojamas pagal notarų pateiktus ir į NTR įrašytus duomenis apie iki kalendorinių metų birželio 30 dienos patvirtintus nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą (žemę) perleidimo sandorius, kuriuos Registrų centras pateikia VMI prie FM:

13.1. jei pateiktuose duomenyse apie patvirtintus žemės sklypo pirkimo-pardavimo ar kitokius perleidimo sandorius notari yra pažymėję, jog pasirašytas žemės sklypo priėmimo-perdavimo aktas arba kitoks perleidimo sutartyje nurodytas dokumentas, tai žemės mokestis yra skaičiuojamas naujam žemės savininkui;

13.2. jei pateiktuose duomenyse apie patvirtintus žemės sklypo pirkimo-pardavimo ar kitokius perleidimo sandorius notari nėra pažymėję, jog pasirašytas žemės sklypo priėmimo-perdavimo aktas arba kitoks perleidimo sutartyje nurodytas dokumentas, tai žemės mokestis skaičiuojamas žemės savininkui, kurio vardu NTR tebėra įregistruota nuosavybės teisė į žemės sklypą.

14. Žemės mokesčiui apskaičiuoti naudojami NTR duomenys: žemės savininkų vardai, pavardės ar pavadinimai, identifikaciniai numeriai (asmens kodai ar kodai), sklypų buvimo vietos savivaldybės kodai, teisiškai įregistruotų žemės sklypų identifikaciniai numeriai, jų įsigijimo-perleidimo datos, žemės sklypų adresai, sklypų (sklypo dalies) bendrieji bei miško plotai, tų sklypų (sklypo dalies) neindeksuota vertė, taip pat aukciono kainos ir neapmokestinamieji plotai (jei NTR yra nurodyti tokie duomenys) bei žemės sklypų paskirtys (įskaitant ir naudojimo būdus bei pobūdžius), jų įsigijimo būdai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, *Žin.*, 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

15. AVMI pateiktus birželio 30 d. būklės NTR duomenis pradeda tvarkyti po liepos 10 dienos. Pradedant formuoti deklaracijas, turi būti atsižvelgiama į gautus iki kalendorinių metų rugpjūčio 10 dienos NTR duomenų pasikeitimus apie birželio 30 d. būklės NTR duomenis, pagal kuriuos turi būti skaičiuojamas kalendorinių metų žemės mokestis. Po kalendorinių metų rugpjūčio 10 dienos NTR pateikti duomenų pasikeitimai apie pateiktuosius birželio 30 d. būklės duomenis įvertinami kitais metais.

16. Mokesčių mokėtojų duomenis (vardus, pavardes, pavadinimus, gyvenamųjų vietų (buveinių) adresus, asmens kodus) turi matyti, tvarkyti ir formuoti deklaracijas pagal šių taisyklių 19 punktą žemės mokestį administruojanti AVMI.

17. Mokesčių mokėtojo gyvenamoji (buveinės) vieta yra pagal šių taisyklių 18 punktą nustatyta jo paskiausia gyvenamoji (buveinės) vieta, kurioje jis gyveno (buvo įregistruota buveinė) einamųjų kalendorinių metų (toliau – kalendoriniai metai), kurių deklaracija turi būti suformuota, deklaracijos formavimo metu. Deklaracijos turi būti siunčiamos mokesčių mokėtojams paskiausios gyvenamosios (buveinės) vietos adresais, kurie yra nustatomi deklaracijos formavimo metu.

18. Mokesčių mokėtojų paskiausia gyvenamoji (buveinės) vieta nustatoma taip:

18.1. fizinio asmens paskiausios gyvenamosios vietos adreso duomenys nustatomi:

18.1.1. AVMI darbuotojo nustatytas adresas, jei šio adreso nustatymo data yra vėlesnė nei atitinkamame registre (MMR ar GR) įrašyta vėliausia šio adreso data, arba

18.1.2. MMR nurodytas mokesčių mokėtojo gyvenamosios vietos adresas (jei jame mokesčių mokėtojo adreso įrašymo data nurodyta vėlesnė nei nurodyta GR), arba

18.1.3. GR nurodytas gyvenamosios vietos adresas, jei fizinio asmens duomenų MMR nėra;

18.2. juridinio asmens paskiausias registruotos buveinės adresas nustatomas pagal MMR duomenis.

19. Kalendoriniais metais žemės mokesčio mokėtojų identifikavimo metu (kuris atliekamas iš karto po Registrų centro pateiktų NTR duomenų integravimo) pagal nustatytą mokesčio mokėtojo gyvenamąją (buveinės) vietą nustatoma žemės mokestį administruojanti AVMI (kuri mokesčių mokėtojams apskaičiuoja žemės mokestį, formuoja ir siunčia deklaracijas, taip pat jas patikslina ir vykdo kitas Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme (*Žin.*, 2004, Nr. [63-2243](#);

toliau – MAĮ) nustatytas mokesčių administravimo procedūras, įskaitant mokestinės prievolės likučių perkėlimą).

Žemės mokestį administruojanti AVMI laikoma ta, kurios aptarnaujamoje teritorijoje kalendoriniais metais žemės mokesčio mokėtojų identifikavimo metu buvo:

19.1. nustatyta mokesčių mokėtojų gyvenamoji (buveinės) vieta pagal mokesčių mokėtojų gyvenamųjų (buveinių) vietų adresus (fizinio asmens – gyvenamosios vietos adresą, juridinio asmens – registruotos buveinės adresą), kuri po deklaracijos suformavimo nesikeitė,

19.2. nustatyta mokesčių mokėtojų gyvenamoji (buveinės) vieta pagal mokesčių mokėtojų gyvenamųjų (buveinių) vietų adresus (fizinio asmens – gyvenamosios vietos adresą, juridinio asmens – registruotos buveinės adresą), neatsižvelgiant į tai, kad po deklaracijos suformavimo iki kitais kalendoriniais metais atliekamo žemės mokesčio mokėtojų identifikavimo gyvenamosios vietos (buveinės) adresas pasikeitė. Tokio mokesčių mokėtojo žemės mokestį administruojanti AVMI yra ta, kurios aptarnaujamoje teritorijoje kalendoriniais metais žemės mokesčio mokėtojų identifikavimo metu buvo nustatyta paskiausia mokesčių mokėtojo gyvenamoji vieta. Kitais kalendoriniais metais žemės mokestį administruojanti AVMI nustatoma pagal pasikeitusį mokesčių mokėtojo gyvenamosios vietos adresą.

Kai mokesčių mokėtojai turi žemės sklypą (sklypus) bendrosios jungtinės nuosavybės teisėmis, tai deklaracija formuojama vienam iš bendraturčių (dažniausiai pirmajam įrašytam NTR centrinio duomenų banko išrašė) ir siunčiama jo paskiausios gyvenamosios vietos adresu. Žemės savininkai, sklypą turintys bendrosios jungtinės nuosavybės teisėmis, laikomi lygiaverčiais savininkais,

19.3. nenustatyta mokesčių mokėtojų gyvenamoji (buveinės) vieta arba kai nenustatytas pats mokesčių mokėtojas, tai žemės mokesčio mokėtojo ieško žemės sklypų buvimo vietos AVMI, t. y.:

19.3.1. jei Registrų centro pateiktų NTR žemės sklypų duomenų negalima priskirti jokiam mokesčių mokėtojui (toliau – nenustatyti mokėtojai), tai jų ieško tų sklypų buvimo vietos AVMI. Nustatant nenustatytus mokėtojus naudojami sklypo adreso ir kiti žinomi sklypo savininko duomenys (pvz., vardas arba pavardė, pavadinimas arba mokėtojo identifikacinis kodas). Nenustatyti mokesčių mokėtojai ieškomi, kai pateiktuose NTR duomenyse nenurodyti žemės savininkų asmens kodai (identifikaciniai kodai) ar nurodyti asmens kodai (identifikaciniai kodai) ar vardai, pavardės (pavadinimai) neatitinka MMR (ar GR, ar JAR) nurodytų asmens kodų (identifikacinių kodų), vardų, pavardžių (pavadinimų),

19.3.2. jei mokesčių mokėtojo mirties atveju nežinomi palikimą priėmę įpėdiniai,

19.3.3. jei nenustatytas mokesčių mokėtojo gyvenamosios vietos adresas, t. y. jei žemės mokesčio mokėtojas, fizinis asmuo, nėra deklaravęs gyvenamosios vietos, jei kalendoriniais metais pakeitė gyvenamąją vietą, o paskiausia gyvenamoji vieta iki kalendoriniais metais atliekamo žemės mokesčio mokėtojų identifikavimo nei MMR, nei GR nebuvo įregistruota ar kitaip nustatyta, taip pat, kai mokesčių mokėtojas gyvenamosios (buveinės) vietos Lietuvos Respublikoje neturi ir neturėjo ir kai jo gyvenamosios (buveinės) vietos adresas nei MMR, nei GR (JAR), nei jokiuose kituose registruose nebuvo nurodytas (pvz., užsienio juridiniai ir fiziniai asmenys). Jei toks mokesčių mokėtojas žemės sklypus turi keliuose Lietuvos Respublikos administraciniuose padaliniuose, tai jo žemės sklypų duomenis turi matyti bei jo paties paiešką atlikti ta AVMI, kurios aptarnaujamoje teritorijoje to mokėtojo sklypo vertė yra didžiausia.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, Žin., 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

20. Kai sklypo buvimo vietos AVMI nustato šių taisyklių 19.3.1, 19.3.2 punktuose nurodytą nenustatytą mokėtoją arba 19.3.3 punkte nurodytą nenustatytą mokesčių mokėtojo gyvenamąją vietą ir kai nustatyta gyvenamoji vieta (buveinės registracijos adresas) yra:

20.1. Lietuvoje – tai jo duomenis turi perduoti nustatytos gyvenamosios (buveinės) vietos AVMI, o pastaroji turi administruoti šio mokesčių mokėtojo turimų sklypų (sklypo) žemės mokestį ir jo asmens duomenis registruoti MMR pagal tų mokėtojų pateiktus prašymus,

20.2. ne Lietuvoje (pvz., užsienio juridiniai ir fiziniai asmenys) – tai ta pati sklypo buvimo vietos AVMI toliau turi administruoti šio mokesčių mokėtojo turimų sklypų (sklypo) žemės

mokestį ir jo duomenis registruoti MMR pagal tų mokėtojų pateiktus prašymus.

III. ŽEMĖS MOKESČIO LENGVATŲ TAIKYMAS

21. ŽMĮ 4 straipsnyje nustatyta, kad žemės mokesčiu neapmokestinami:

21.1. bendro naudojimo keliai;

21.2. miško žemė;

21.3. žemės sklypai, nuosavybės teise priklausančios užsienio valstybių diplomatinėms ir konsulinėms įstaigoms pariteto pagrindu (t. y. neapmokestinami tų užsienio valstybių diplomatinė ir konsulinė įstaigų žemės sklypai, kuriose mūsų valstybės atitinkamiems žemės sklypams numatyta tokia pati mokesčio lengvata).

22. Savivaldybių tarybos, vadovaudamosi Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1992 m. birželio 25 d. nutarimo Nr. I-2676 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo įsigaliojimo“ (Žin., 1992, Nr. [21-613](#)) 6 punkto nuostatomis, kiekvienais metais savo sprendimais nustato neapmokestinamuosius sklypų dydžius (toliau – ND) miesto ir kaimo vietovėse privačios žemės savininkams (fiziniais asmenimis), nurodytiems ŽMĮ 6 straipsnyje.

23. Pagal ŽMĮ 6 straipsnio nuostatas nuo žemės mokesčio atleidžiami tokie žemės savininkai:

23.1. asmenys, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis;

23.2. asmenys, sukačę senatvės pensijos amžių;

23.3. nepilnamečiai vaikai.

24. Šių taisyklių 23.1–23.3 punktuose išvardytiems žemės savininkams lengvata taikoma tik tada, kai apmokestinamojo laikotarpio pradžioje (t. y. kalendorinių metų sausio mėn. pirmą darbo dieną) jų šeimose nėra darbingų asmenų ir kai taisyklių 23.1–23.3 punktuose išvardytiems asmenims priklausančio žemės sklypo plotas nėra didesnis kaip savivaldybių tarybų nustatytas ND. Jei taisyklių 23.1–23.3 punktuose nurodytų asmenų šeimos nariai nedarbingais tapo jau prasidėjus apmokestinamajam laikotarpiui (po kalendorinių metų sausio mėn. pirmos darbo dienos), tai lengvata taisyklių 23.1–23.3 punktuose išvardintiems asmenims netaikoma.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, Žin., 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

25. Taikant ŽMĮ 6 straipsnyje nurodytą lengvatą, prie darbingų asmenų nepriskiriami:

25.1. nepilnamečiai vaikai iki jiems sukaks 18 metų (nustatomi pagal GR nurodytas gimimo datas), taip pat 18 metų sukačę dieninių skyrių mokymo įstaigų moksleiviai ir studentai (nustatomi pagal pateiktus dokumentus),

25.2. asmenys (tarp jų ir dirbantys), kuriems nustatytas 0–55 procentų darbingumo lygis, taip pat neįgalūs asmenys,

25.3. asmenys (tarp jų ir dirbantys), sukačę senatvės pensijos amžių, nustatytą Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme (prie šių asmenų priskiriami ir senatvės pensininkai, įstatymų nustatyta tvarka neturintys teisės gauti senatvės pensijos). Šie asmenys nustatomi pagal GR nurodytas gimimo datas.

26. Asmens darbingumo ar neįgalumo lygį, jo priežastį, atsiradimo laiką, terminą ir asmens netekto darbingumo procentus nustato Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Darbingumo nustatymo tarnyba). Šie asmenys nustatomi pagal Darbingumo nustatymo tarnybos teikiamus kalendorinių metų sausio mėn. pirmos darbo dienos būklės duomenis ir pagal kalendorinių metų birželio 30 dienos būklės duomenis, pateiktus iki kiekvienų metų liepos 20 dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, Žin., 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

27. ŽMĮ 6 straipsnyje nustatyta lengvata taikoma asmenims, sukačusiems senatvės pensijos amžių, nustatytą Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [59-1153](#); 2005, Nr. [71-2555](#); šie asmenys nustatomi pagal GR nurodytą gimimo datą).

28. Nepilnamečio vaiko šeimoje esantys darbingi asmenys nustatomi pagal GR ir VSDFV duomenis (tikrinant tėvų gimimo datas ir ar tėvams yra nustatytas netekto darbingumo lygis ar ne).

29. Asmenys, kuriems nustatytas 0–55 procentų darbingumo lygis ar neįgalumo lygis, nustatomi pagal Darbingumo nustatymo tarnybos pateiktus duomenis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, Žin., 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

30. Šių taisyklių 23.1–23.3 punktuose išvardyti asmenys nustatomi pagal kalendorinių metų birželio 30 dienos būklės duomenis, o šių taisyklių 23.1–23.3 punktuose išvardytų asmenų šeimos narių nedarbingumas nustatomas pagal kalendorinių metų sausio mėn. pirmos darbo dienos būklės duomenis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, Žin., 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

31. Kai ŽMĮ 6 straipsnyje išvardytų mokesčių mokėtojų šeimose yra 18 metų sukakusių dieninių skyrių mokymo įstaigų moksleivių ar studentų, kurie nepriskiriami darbingiems asmenims, tai tokie mokesčių mokėtojai, pageidaujantys naudotis minėtame ŽMĮ 6 straipsnyje nurodyta lengvata, apie tokius asmenis turi patys pranešti savo gyvenamosios vietos AVMI ir pateikti tai įrodančius dokumentus.

32. Atskira šeima, kuriai taikoma ŽMĮ 6 straipsnyje nustatyta žemės mokesčio lengvata, laikomi sutuoktiniai, likęs vienas iš sutuoktinių arba viengungis asmuo ir kartu gyvenantys jų vaikai (įvaikiai, posūniai, podukros) iki jiems sukaks 18 metų (duomenys imami iš GR).

33. Kai žemės savininkas, turintis teisę į ŽMĮ 6 straipsnyje nurodytą lengvatą, turi žemės sklypą, didesnę nei savivaldybės tarybos nustatytas ND, tai nuo ND viršijančiosios dalies turi būti apskaičiuojamas žemės mokestis.

34. Kai žemės savininkui, turinčiam teisę į ŽMĮ 6 straipsnyje nurodytą lengvatą, nuosavybės teise priklauso keli žemės sklypai skirtinguose Lietuvos Respublikos administraciniuose padaliniuose, tai žemės mokesčio lengvata turi būti taikoma apmokestinant tik vieną žemės sklypą, kuriam apskaičiuotas lengvatos dydis yra didžiausias (t. y. kurio savivaldybės tarybos nustatyto ND apskaičiuota vertė yra didžiausia). Savininkui, nuosavybės teise priklausančioms keli žemės sklypai, esantys vienoje savivaldybės teritorijoje, kuriems nustatytas vienas ND, laikomi vienu žemės sklypu. Pirmiausia ND lengvata pradedama taikyti apmokestinant toje savivaldybėje esantį didžiausios vertės sklypą, paskui kitus sklypus (pagal sklypų santykinės vertės, skaičiuojamos pagal sklypo 1 ha vertę, mažėjimą), pavyzdžiui:

Žemės savininkas pensininkas turi 3 sklypus. 2 sklypus Klaipėdos mieste: 0,2 ha žemės sklypą, kurio vertė 25000 Lt, ir 0,1 ha žemės sklypą, kurio vertė 10000 Lt. Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos nustatytas ND – 0,25 ha. Taip pat šis pensininkas turi dar vieną 10 ha žemės sklypą Klaipėdos rajone, kurio vertė 15000 Lt, o Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos nustatytas ND – 3 ha. Apskaičiavus nustatyto ND vertes, gaunasi, kad Klaipėdos m. savivaldybės tarybos nustatyto 0,25 ha ND vertė – 29100 Lt ir yra didesnė už Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos nustatyto 3 ha ND vertę – 4500 Lt. Žemės mokestis apskaičiuojamas taikant lengvatą pagal nustatytą didžiausią ND vertę, t. y. lengvata taikoma apmokestinant Klaipėdos mieste turimus žemės sklypus. Pirmiausia lengvata taikoma apmokestinant 0,2 ha žemės sklypą, o likusi 0,05 ha lengvatos dalis taikoma apmokestinant 0,1 ha žemės sklypą (nes 0,2 ha žemės sklypo santykinė vertė yra didesnė už 0,1 ha sklypo vertę).

Kai savininkas vienos savivaldybės teritorijoje turi kelis sklypus, kuriems nustatyti 2 skirtingi ND, tai laikoma, kad tas savininkas toje savivaldybės teritorijoje turi 2 sklypus. Šiuo atveju ND lengvata taikoma vienam sklypui, kuriam apskaičiuotos lengvatos vertė yra didžiausia.

35. Jei 23.1–23.3 punktuose nurodyti žemės savininkai teisę į ŽMĮ 6 straipsnyje nustatytą žemės mokesčio lengvatą įgyja pirmą metų pusmetį (pvz., kai pirmą metų pusmetį suka senatvės

pensijos amžius arba nustatomas 0–40 procentų darbingumo lygis, arba kai nepilnametis vaikas tampa žemės savininku), tai lengvata taikoma visus tuos metus, o kai antrą metų pusmetį, – lengvata pradedama taikyti nuo kitų kalendorinių metų.

36. Jei 23.1 punkte nurodytų žemės savininkų (turėjusių teisę į žemės mokesčio lengvatą, kuriems buvo nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis) pirmą metų pusmetį darbingumo lygis pasikeičia ir yra nustatomas didesnis nei 40 procentų ar kai 23.3 punkte nurodyti nepilnamečiai vaikai pirmą pusmetį sukanka 18 metų, tai jie tais kalendoriniais metais praranda teisę į ŽMĮ 6 straipsnyje nustatytą žemės mokesčio lengvatą.

37. Jei 23.1 punkte nurodytų žemės savininkų (turėjusių teisę į žemės mokesčio lengvatą, kuriems buvo nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis) antrą metų pusmetį darbingumo lygis pasikeičia ir yra nustatomas didesnis nei 40 procentų ar kai 23.3 punkte nurodyti nepilnamečiai vaikai antrą pusmetį sukanka 18 metų, tai jie praranda teisę į ŽMĮ 6 straipsnyje nustatytą žemės mokesčio lengvatą kitais kalendoriniais metais.

38. Pagal ŽMĮ 6 straipsnį nuo žemės mokesčio mokėjimo atleidžiami visi žemės mokesčio mokėtojai (tiek fiziniai, tiek ir juridiniai asmenys), kurių kalendoriniais metais už visus (visoje Lietuvos teritorijoje) nuosavybės teise turimus žemės sklypus mokėtinas žemės mokestis (pritaikius ŽMĮ 6 ir/ar 7 straipsnyje nurodytą lengvatą ir/ar ūkininko lengvatą) nėra didesnis kaip 5 litai.

39. ŽMĮ 7 straipsnyje nustatyta, kad savivaldybių tarybos turi teisę savo biudžeto sąskaita mokesčių mokėtojams sumažinti žemės mokestį arba atleisti nuo jo, taip pat nustatyti savo savivaldybės teritorijoje taikomas minimalias žemės mokesčio sumas (kurios gali būti ir didesnės, ir mažesnės, ir lygios 5 Lt), nuo kurių sumokėjimo atleidžiami žemės savininkai. Mokesčių mokėtojas dėl žemės mokesčio sumažinimo ar atleidimo nuo jo turi kreiptis į tos savivaldybės tarybą, kurios administruojamoje teritorijoje yra žemės sklypas.

40. Pagal ŽMĮ 7 straipsnį savivaldybių tarybos nustato tokias žemės mokesčio lengvatas:

40.1. atleidžia nuo žemės mokesčio 100 procentų;

40.2. nustato tam tikro dydžio (t. y. mažesnio nei 100 procentų) žemės mokesčio mažinimo procentą. Tokiais atvejais apskaičiuojama žemės mokesčio suma sumažinama nustatytu mokesčio mažinimo procentu;

40.3. nustato ND. Kai mokesčių mokėtojas vienoje savivaldybėje turi kelis nuosavybės teise priklausančius žemės sklypus, kurių bendras plotas yra didesnis už savivaldybės tarybos pagal ŽMĮ 7 straipsnį nustatytą ND, tai taikant šią žemės mokesčio lengvatą neapmokestinama tik tokio ploto žemė, koks yra savivaldybės nustatytas ND, o šį dydį viršijančioji dalis apmokestinama žemės mokesčiu. Pirmiausia lengvata taikoma apmokestinant didžiausios vertės sklypą, paskui kitus sklypus (t. y. pagal sklypo santykinės vertės, skaičiuojamos pagal sklypo 1 ha vertę, mažėjimą), pavyzdžiui:

4 vaikus turintis žemės savininkas nuosavybės teise turi 2 sklypus: 2,5 ha, kurio vertė 15000 Lt, ir 2 ha, kurio vertė 20000 Lt. Savivaldybės taryba pagal ŽMĮ 7 straipsnį jos teritorijoje gyvenantiems ir 3 bei daugiau vaikų auginantiems žemės savininkams sumažino žemės mokestį, nustatydamas 3 ha ND. Todėl apmokestinant šio savininko žemės sklypus, pirmiausia lengvata pritaikoma apmokestinant didesnės vertės 2 ha žemės sklypą, o likusi 1 ha lengvatos dalis taikoma apmokestinant kitą 2,5 ha žemės sklypą. Šiuo atveju, apmokestinant 2,5 ha žemės sklypą, žemės mokestis skaičiuojamas nuo šio sklypo 1,5 ha dalies (iš 2,5 ha žemės sklypo atėmus likusios 1 ha lengvatos dalį).

40.4. nustato minimalią žemės mokesčio sumą (toliau – MMS), nuo kurios sumokėjimo atleidžiami žemės mokesčio mokėtojai.

41. Ūkininkų žemės apmokestinimo lengvatų taikymas:

41.1. Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1992 m. birželio 25 d. nutarimo Nr. I-2676 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo įsigaliojimo“ (Žin., 1992, Nr. [21-613](#); 1995, Nr. [53-1307](#)) 2 punkto 3 papunktyje nustatyta lengvata už ūkininko ūkiui steigti arba plėsti pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo

įstatymą (Žin., 1999, Nr. [48-1522](#)) grąžintą ar pirktą žemę ūkininkai žemės mokestį pradeda mokėti praėjus 3 kalendoriniams metams nuo nuosavybės teisių į privatų žemės sklypą įregistravimo (toliau – ūkininko žemės apmokestinimo lengvata). Ši ūkininko žemės apmokestinimo lengvata gali būti taikoma tik vieną trejų metų laikotarpį nuo nuosavybės teisių į privatų žemės sklypą įregistravimo NTR ir tik tiems žemės savininkams, kurie savo žemę kaip ūkininko ūkį buvo įregistravę Ūkininkų ūkių registre, pavyzdžiui:

Gyventojas 1995 metais atkūrė nuosavybės teises į žemės sklypą ir tų pačių metų pirmą pusmetį tą sklypą pirmą kartą įregistravo NTR bei Ūkininkų ūkių registre. Šiam ūkininkui buvo taikoma ūkininko lengvata ir jis 3 metus (1995 m., 1996 m. bei 1997 m.) nemokėjo žemės mokesčio.

2004-02-10 šis ūkininkas savo sklypą pardavė kitam gyventojui, kuris tų pačių metų kovo mėnesį nuosavybės teises į šį nusipirktą sklypą įregistravo NTR bei šį sklypą (taip pat ir ūkininko ūkį) įregistravo Ūkininkų ūkių registre. Vadinasi, ir šiam ūkininkui 3 kalendorinius metus (2004 m., 2005 m., 2006 m.) taikoma lengvata, t. y. jis 3 metus atleistas nuo žemės mokesčio mokėjimo. 2007 m. šis ūkininkas išplėtė savo ūkį ir nusipirko dar vieną žemės sklypą, kurį taip pat įregistravo NTR ir Ūkininkų ūkių registre, tačiau 2007 m. nusipirktam sklypui minėta lengvata jau nebetaikoma, nes šis ūkininkas vieną kartą tokia lengvata jau pasinaudojo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, Žin., 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

41.2. Įsigaliojus Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymui (Žin., 1999, Nr. [43-1358](#); 2002, Nr. 123-5537), ūkininkų ūkiai registruojami pagal žemės ūkio ministro 2003 m. liepos 24 d. įsakymą Nr. 3D-298 „Dėl Ūkininkų ūkių registravimo Ūkininkų ūkių registre tvarkos“ (Žin., 2003, Nr. [77-3538](#));

41.3. Taikant ūkininko žemės apmokestinimo lengvatą (nurodytą šių taisyklių 41.1 punkte), reikia vadovautis NTR ir Ūkininkų ūkių registro duomenimis;

41.4. Jeigu nuosavybės teisės į privatų žemės sklypą įregistruojamos NTR ir ūkininko ūkis įregistruojamas Ūkininkų ūkių registre pirmą metų pusmetį, tai ši žemės mokesčio lengvata pradeda taikyti nuo tų pačių kalendorinių metų, kuriais NTR įregistruotos ūkininko nuosavybės teisės į privatų žemės sklypą;

41.5. Jeigu nuosavybės teisės į privatų žemės sklypą NTR ir ūkininko ūkis Ūkininkų ūkių registre įregistruojami antrą metų pusmetį, tai ši žemės mokesčio lengvata pradeda taikyti nuo kitų kalendorinių metų;

41.6. Jeigu nuosavybės teisės į privatų žemės sklypą NTR įregistruojamos pirmą metų pusmetį, o ūkininko ūkis Ūkininkų ūkių registre įregistruojamas antrą pusmetį, lengvatos taikymo laikotarpis pradamas skaičiuoti nuo tų kalendorinių metų, kuriais NTR įregistruotos nuosavybės teisės, tačiau ši lengvata pradeda taikyti nuo kitų kalendorinių metų ir taikoma tik likusiam lengvatos galiojimo dvejų metų laikotarpiui;

41.7. Jeigu ūkininko ūkis Ūkininkų ūkių registre įregistruojamas pirmą metų pusmetį, o nuosavybės teisės į privatų žemės sklypą NTR įregistruojamos antrą pusmetį, lengvata pradeda taikyti nuo kitų kalendorinių metų ir taikoma visus trejus lengvatos taikymo metus;

41.8. Kai ūkininko teisė į ūkininko žemės apmokestinimo lengvatą baigiasi pirmą metų pusmetį, tai imamas visų kalendorinių metų žemės mokestis, o jeigu ji baigiasi antrą metų pusmetį, tai mokestis imamas nuo kitų kalendorinių metų;

41.9. Jeigu šios lengvatos taikymo metu ūkininkas nusiperka papildomai žemės (arba žemė jam grąžinama) ir ją įtraukia (įregistruoja) į ūkininko ūkio sudėtį ir nuo pirmo žemės sklypo, esančio šio ūkio sudėtyje, nuosavybės teisių įregistravimo NTR dar nepraėjo treji metai, tai žemės mokesčio lengvata taikoma ir kitiems sklypams, tačiau nekeičiant lengvatos galiojimo termino;

41.10. Ši ūkininko žemės apmokestinimo lengvata taikoma ir tuo atveju, kai ūkininkas,

kurio žemė yra įregistruota Ūkininkų ūkių registre, savo žemę yra išnuomavęs žemės ūkio produkciją gaminantiems juridiniams ar fiziniams asmenims;

41.11. Jei ūkininkas, paveldėjęs žemę ir ją įregistravęs NTR bei Ūkininkų ūkio registre, tuo metu negalėjo pasinaudoti ūkininko žemės apmokestinimo lengvata (kadangi ši lengvata taikoma tik gražintai ar pirktai žemei), tačiau, kai po kelerių metų plėsdamas savo ūkį šis ūkininkas nusipirko dar žemės ir nuosavybės teises į šią žemę įregistravo NTR bei ją įtraukė į įregistruoto ūkininko ūkio sudėtį, tai šiuo atveju apmokestinant nusipirktą žemę turi būti taikoma ūkininko žemės apmokestinimo lengvata (nuo nuosavybės teisių į šią nusipirktą žemę teisinio įregistravimo NTR 3 kalendorinius metus atleidžiama nuo žemės mokesčio mokėjimo), nes šis ūkininkas tokia lengvata dar nesinaudojo;

41.12. Kai ūkininko ūkio žemę sudaro ne tik ūkininko, kurio vardu įregistruotas ūkininko ūkis, žemė, bet ir jo partneriams nuosavybės teise priklausantys žemės sklypai, tai minėta ūkininko žemės apmokestinimo lengvata taikoma apmokestinant atskirai kiekvieną žemės savininką, kurio žemės sklypai įregistruoti į to ūkio sudėtį. Tuo atveju, kai nuo ūkininko ūkio sudėtyje esančio pirmo žemės sklypo (grąžinto ar pirkt) nuosavybės teisių NTR įregistravimo iki partneriams nuosavybės teise priklausančių sklypų įregistravimo į tą ūkininko ūkį yra praėję treji ar daugiau metų, tai tokių sklypų savininkams ūkininko žemės apmokestinimo lengvata netaikoma;

41.13. Jeigu ūkininkas pasinaudojo žemės apmokestinimo lengvata, o pasibaigus jos galiojimo terminui jis nusiperka dar žemės arba žemę jam yra grąžinama, tai ją apmokestinant ūkininko žemės apmokestinimo lengvata nebetaikoma;

41.14. Ūkininkams, išregistravusiems ūkininko ūkį (ar atskirą sklypą iš to ūkio) per lengvatos galiojimą, toliau lengvata (ar lengvata tam išregistruotam sklypui) netaikoma:

41.14.1. jei ūkininko ūkis (ar atskiras sklypas) iš Ūkininkų ūkių registro išregistruojamas kalendorinių metų pirmą pusmetį, tai lengvata (ar lengvata tam išregistruotam sklypui) nebetaikoma visus tuos kalendorinius metus,

41.14.2. jei ūkininko ūkis (ar atskiras sklypas) iš Ūkininkų ūkių registro išregistruojamas kalendorinių metų antrą pusmetį, tai lengvata (ar lengvata tam išregistruotam sklypui) nebetaikoma nuo kitų kalendorinių metų;

41.15. Ūkininko žemės apmokestinimo lengvata taikoma apmokestinant tik žemės ūkio paskirties žemę, įregistruotą NTR ir Ūkininkų ūkių registre. Kai ūkininkas savo žemės sklypą yra įregistravęs tik NTR arba tik Ūkininkų ūkių registre, tai ūkininko žemės apmokestinimo lengvata netaikoma;

41.16. Ūkininkams, žemės sklypus įsigijusiems paveldėjimo būdu (NTR duomenyse sklypo įregistravimo pagrindas nurodytas paveldėjimo teisės liudijimas) ar dovanojimo būdu (sklypo įregistravimo pagrindas NTR duomenyse nurodyta dovanojimo sutartis), ūkininko žemės apmokestinimo lengvata netaikoma (žemės sklypų įsigijimo būdai nustatomi pagal Registrų centro pateiktus NTR duomenis).

42. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 1.1 punkte nustatyta, kad žemės mokesčiu neapmokestinama:

42.1. nacionalinių parkų, regioninių parkų, kraštovaizdžio, kraštovaizdžio – kultūrinių, geologinių, geomorfologinių, botaninių, zoologinių, botaninių – zoologinių, hidrografinių ir pedologinių draustinių teritorijų ir jų apsaugos zonų žemė, išskyrus žemės ūkio naudmenas, pastatų, kiemų, kelių ir tvenkinių užimtą žemę,

42.2. vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų žemė,

42.3. gamtos paminklų žemė, išskyrus pastatų, kiemų ir kelių užimtą žemę,

42.4. archeologijos paminklų (išskyrus senamiesčių kultūrinius sluoksnius) bei istorijos paminklų (neveikiančių kapinių ir laidojimo vietų) teritorijų ir jų apsaugos zonų žemė, išskyrus namų valdų, kitų pastatų, kiemų, tvenkinių ir kelių užimtą žemę,

42.5. istorijos, architektūros, dailės paminklų ir jų teritorijų žemė kaimo vietovėse,

42.6. duomenys apie šių taisyklių 42.1–42.5 punktuose išvardytus neapmokestinamus plotus gaunami iš NTR, kuriuos pateikia Registrų centras. Jei Registrų centro pateiktuose duomenyse neapmokestinami plotai (išvardyti 42.1–42.5 punktuose) nenurodyti, tačiau mokesčių mokėtojas turi

apskrities administracijos žemėtvarkos skyriaus išduotą dokumentą apie jo sklype esančius neapmokestinamus plotus, tai šiuos neapmokestinamus plotus mokesčių mokėtojas turi įregistruoti NTR. Kai Registrų centras pateikia NTR patikslintus duomenis apie mokesčių mokėtojo įregistruotus neapmokestinamus plotus, tai jo gyvenamosios vietos AVMI patikslina deklaracijos duomenis.

43. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 1.2 punkte nustatyti tokie žemės vertės mažinimo koeficientai (duomenys apie toliau išvardytas žemės paskirtis gaunami iš Registrų centro):

43.1. koeficientas 0,35 – tai žemės ūkio paskirties žemės, daugiabučių namų ir gyvenamųjų namų statybos bendrijų, vartotojų kooperatyvų ir kooperatinių bendrovių žemės koeficientas,

43.2. koeficientas 0,5 – tai sodininkų bendrijų ir jų narių sodo sklypų žemės, privačių namų valdų ir žemės sklypų prie daugiabučių namų žemės, taip pat žemės sklypų, naudojamų ūkinei-komercinei ir kitai veiklai koeficientas.

IV. ŽEMĖS MOKESČIO LENGVATŲ TAIKYMO EILIŠKUMAS

44. Šių taisyklių III dalyje nurodytos lengvatos, kai žemės savininkas turi teisę į kelias lengvatas, taikomos tokia eilės tvarka:

44.1. pirmiausia taikoma ūkininko lengvata,

44.2. paskui taikoma lengvata, nustatyta pagal ŽMĮ 7 straipsnį, savivaldybės tarybai priėmus sprendimą atleisti nuo žemės mokesčio žemės savininkus, t. y. taikomas 100 proc. mokesčio mažinimo koeficientas (toliau – MMK),

44.3. paskui taikoma lengvata, nustatyta pagal ŽMĮ 7 straipsnį, savivaldybės tarybai priėmus sprendimą nustatyti ND visiems žemės savininkams arba atskiroms savininkų grupėms,

44.4. paskui taikoma lengvata, nustatyta ŽMĮ 6 straipsnyje, t. y. asmenims, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis, senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims ir nepilnamečiams vaikams savivaldybės tarybos nustatytas ND,

44.5. paskui taikoma lengvata, nustatyta pagal ŽMĮ 7 straipsnį, savivaldybės tarybai priėmus sprendimą žemės savininkams sumažinti žemės mokestį atitinkamu procentu (mažesniu nei 100 proc),

44.6. paskui taikoma lengvata – pagal ŽMĮ 7 straipsnį savivaldybės sprendimu nustatyta MMS, kuri taikoma apmokestinant tos savivaldybės teritorijoje turimus žemės sklypus (jeigu mokesčių mokėtojai apskaičiuotas mokėti žemės mokestis už visus tos savivaldybės teritorijoje turimus sklypus yra ne didesnis nei šios savivaldybės nustatyta MMS),

44.7. paskiausiai taikoma ŽMĮ 6 straipsnyje nustatyta 5 litų minimali žemės mokesčio suma tiems mokesčių mokėtojams, kurių apskaičiuota visoje Lietuvos teritorijoje turimų žemės sklypų bendra žemės mokesčio suma yra mažesnė ar lygi 5 litams.

V. ŽEMĖS MOKESČIO LENGVATOMS TAIKYTI REIKALINGŲ DUOMENŲ SURINKIMAS

45. Pagal ŽMĮ 11 straipsnio nuostatas žemės mokesčio deklaracijos mokesčių mokėtojams turi būti pateiktos iki kalendorinių metų spalio 1 dienos. Siekdamas užtikrinti deklaracijų mokesčių mokėtojams pateikimą laiku ir sklandų žemės mokesčio surinkimą, AVMI privalo iki kiekvienų metų liepos 15 dienos savo apskričių savivaldybės raštu paraginti kuo anksčiau priimti žemės mokesčio lengvatų nustatymo žemės mokesčio mokėtojams sprendimus ir juos pateikti atitinkamoms AVMI. Tuose prašymuose-raginimuose turi būti informuojama ir apie tai, kad jei savivaldybės savo sprendimus pateiks po rugsėjo 1 dienos, tai mokesčių mokėtojams AVMI turės siųsti patikslintas deklaracijas, nes pirminėse deklaracijose bus įvertinti tik iki rugsėjo 1 dienos atitinkamoms AVMI pateikti sprendimai apie mokesčių mokėtojams nustatytas lengvatas.

46. AVMI ir jų teritoriniai skyriai pagal atskirus susitarimus su savo apskrities savivaldybėmis turi suderinti duomenų apie savivaldybių tarybų nustatytas lengvatas žemės

mokesčio mokėtojams (pagal ŽMĮ 6 ir 7 straipsnius) gavimo terminus. Šiuos duomenis AVMI ir jų teritoriniai skyriai turėtų gauti iki kalendorinių metų rugsėjo 1 dienos.

47. AVMI ir jų teritoriniai skyriai surinktus duomenis apie savo apskrities savivaldybių tarybų nustatytus ND bei kitas žemės mokesčio lengvatas (pagal ŽMĮ 6 ir 7 straipsnius) turi įtraukti į AVMI tvarkomus savivaldybių nustatytų lengvatų žinytus (ND fiziniams asmenims, Mokesčio mažinimo koeficientų apskaičiavimo (MMK), Minimalios mokesčio sumos (MMS)). Į minėtus žinytus turi būti įtraukiami tokie duomenys:

47.1. apie savivaldybių tarybų nustatytus ND ŽMĮ 6 straipsnyje nurodytiems žemės mokesčio mokėtojams,

47.2. apie savivaldybių tarybų priimtus sprendimus pagal ŽMĮ 7 straipsnį sumažinti žemės mokestį, nustatant ND (pvz., sodininkams, daugiavaikėms šeimoms, visiems žemės savininkams, turintiems žemės ūkio paskirties sklypus),

47.3. apie savivaldybių tarybų priimtus sprendimus pagal ŽMĮ 7 straipsnį sumažinti žemės mokestį nustatant mokesčio mažinimo procentus ir apie priimtus sprendimus atleisti mokesčių mokėtojus nuo žemės mokesčio,

47.4. apie savivaldybių tarybų priimtus sprendimus pagal ŽMĮ 7 straipsnį nustatyti MMS, nuo kurių atleidžiami visi žemės mokesčio mokėtojai,

47.5. šių taisyklių 47.1 ir 47.4 punktuose nurodytos lengvatos, skaičiuojant žemės mokestį, pritaikomos automatiškai,

47.6. šių taisyklių 47.2 ir 47.3 punktuose nurodytos lengvatos mokesčių mokėtojams pagal galimybes taikomos automatiškai, o tais atvejais, kai nėra galimybės pritaikyti automatiškai, jos taikomos rankiniu būdu.

48. Kai AVMI apie savivaldybių tarybų nustatytas lengvatas gauna sprendimus:

48.1. iki kalendorinių metų rugsėjo 1 d., tai žemės mokesčio mokėtojui, kuriam jau buvo suformuota deklaracija, iš naujo formuojama pirminė deklaracija, įvertinant savivaldybių pateiktus duomenis (apie mokesčių mokėtojams suteiktas lengvatas),

48.2. po kalendorinių metų rugsėjo 1 d., tai žemės mokesčio mokėtojui formuojama patikslinta deklaracija, kurioje įvertinami po kalendorinių metų rugsėjo 1 d. pateikti duomenys.

49. Mokesčių mokėtojai, žemės savininkai, turintys teisę į ŽMĮ 6 straipsnyje nustatytą lengvatą, nustatomi taip:

49.1. žemės savininkai, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis ir apmokestinamojo laikotarpio pradžioje esantys nedarbingi šeimos nariai, kuriems nustatytas 0–55 procentų darbingumo lygis ir asmenys, kuriems nustatytas neįgalumo lygis (nedarbingiems nuo vaikystės), nustatomi pagal Darbingumo nustatymo tarnybos pateiktus duomenis,

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, *Žin.*, 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

49.2. žemės savininkai, kuriems sukako senatvės pensijos amžius, ir žemės savininkai, nepilnamečiai vaikai, bei darbingi šeimos nariai (tarp jų ir nepilnamečių vaikų tėvai) nustatomi pagal GR įrašytas gimimo datas.

50. Ūkininko žemės apmokestinimo lengvatoms taikyti reikalingi tokie duomenys:

50.1. ūkininko ūkio įregistravimo data, ūkį įregistravusio savininko vardas, pavardė, asmens kodas, ūkininko ūkį sudarančių žemės sklypų kadastriniai numeriai (kodo, bloko numeriai), žemės sklypų įregistravimo į ūkininko ūkį datos, į ūkininko ūkį įtrauktų partnerių vardai, pavardės, asmens kodai – gaunami iš valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro pateiktų Ūkininkų ūkių registro duomenų,

50.2. į ūkininko ūkį įregistruotų žemės sklypų nuosavybės teisių įregistravimo į NTR datos ir tų žemės sklypų įsigijimo būdo duomenys gaunami iš Registrų centro pateiktų NTR duomenų.

VI. NEKILNOJAMOJO TURTO REGISTRO DUOMENŲ GAVIMAS IR ATNAUJINIMAS

51. Registrų centras pagal sudarytą duomenų teikimo sutartį VMI prie FM teikia tokius duomenis: nekilnojamojo turto (žemės) savininkų vardus, pavardes ar pavadinimus, jų

identifikacinius numerius (asmens kodas ar kodas), teisiškai įregistruotų žemės sklypų identifikacinius numerius, sklypų buvimo vietos savivaldybių kodas, jų įsigijimo ir perleidimo datas (t. y. priėmimo – perdavimo akto, dovanojimo sutarties pasirašymo datas ar apskrities viršininko sprendimo priėmimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo datas), žemės sklypų adresus, sklypų (sklypo dalies) bendrus bei miško plotus, tų sklypų (sklypo dalies) vertes (žemės mokesčiui apskaičiuoti imama neindeksuota sklypo vertė arba aukciono kaina), žemės mokesčiui apskaičiuoti reikalingus neapmokestinamus žemės plotus (jei turi tokių duomenų), žemės sklypų įsigijimo būdus, žemės sklypų paskirtis, naudojimo būdus, pobūdžius, dokumentų tipus.

52. Žemės mokestis apskaičiuojamas pagal Registrų centro NTR teikiamus šių taisyklių 51 punkte išvardytus kalendorinių metų birželio 30 dienos būklės duomenis. Šiuos duomenis Registrų centras VMI prie FM pateikia iki kiekvienų kalendorinių metų liepos 10 dienos. Registrų centras pateiktus duomenis atnaujina kiekvieną mėnesį ir teikia tik jų pasikeitimus arba visus duomenis (pagal VMI prie FM pageidavimą).

53. Kai naujai įgyto žemės sklypo savininkas nuosavybės teisių į šį sklypą NTR dar neįregistravo, tai įvykę nuosavybės perleidimo faktai NTR duomenyse žymimi pagal notarų teikiamą Registrų centrui informaciją apie sudarytus nekilnojamojo turto (žemės) nuosavybės teisės perleidimo sandorius (kai yra pasirašytas priėmimo-perdavimo aktas arba kitoks perleidimo sutartyje nurodytas dokumentas).

Šiuos į NTR įrašytus duomenis pagal notarų pateiktą informaciją Registrų centras pateikia VMI prie FM.

Kai pagal notarų pateiktus ir į NTR įrašytus duomenis žemės sklypą įsigijusių savininkų dalys nenurodytos, tai šiuos mokėtojus administruojanti AVMI turi susisiekti su sklypą įsigijusiais savininkais ir nustatyti kiekvieno savininko įsigytą žemės sklypo dalį.

VII. ŽEMĖS MOKESČIO APSKAIČIAVIMAS

54. Žemės mokestis skaičiuojamas nuo žemės kainos, kuri lygi žemės vertei, apskaičiuotai pagal Žemės įvertinimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. vasario 24 d. nutarimu Nr. 205 „Dėl žemės įvertinimo tvarkos“ (Žin., 1999, Nr. [21-597](#); 2002, Nr. [102-4574](#)), t. y. atliekamas toks aritmetinis veiksmas: apskaičiuota neindeksuota žemės vertė, kurios duomenis pateikia Registrų centras, dauginama iš nustatyto 1,6 žemės kainos indekso.

55. Kai žemė įsigyta aukciono būdu, žemės mokestis skaičiuojamas nuo aukcione nustatytos žemės kainos, tačiau ne mažesnės nei žemės vertė, apskaičiuota pagal Žemės įvertinimo metodiką. Kai aukcione įsigytos žemės vertė mažesnė už apskaičiuotąją pagal Žemės įvertinimo metodiką, tai žemės mokestis skaičiuojamas nuo žemės vertės, apskaičiuotos pagal Žemės įvertinimo metodiką.

56. Žemės mokestį mokesčių mokėtojams (tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims) apskaičiuoja ir iki kalendorinių metų rugsėjo 15 dienos suformuoja deklaracijas mokesčių mokėtojų gyvenamosios vietos (buveinės) AVMI arba šių taisyklių 19.3 punkte nustatytais atvejais žemės sklypo buvimo vietos AVMI.

57. Mokesčių mokėtojui, kalendoriniais metais pakeitusiam gyvenamąją vietą, deklaraciją formuoja šių taisyklių 19.2 punkte nurodyta AVMI.

58. Skaičiuojant žemės mokestį, žemės sklypo įsigijimo ar perleidimo data laikoma to sklypo priėmimo-perdavimo akto arba kito perleidimo sutartyje nurodyto dokumento sudarymo data (žemės sklypo pirkimo-pardavimo ir mainų atvejais), apskrities viršininko sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimo datos, dovanojimo sutarties sudarymo datos, nurodytos Registrų centro teikiamuose NTR duomenyse.

Skaičiuojant žemės mokestį paveldėjimo atveju palikimo atsiradimo diena laikoma palikėjo mirties diena (nustatoma pagal GR duomenis).

59. Žemės mokesčio mokėtojui formuojama kalendorinių metų deklaracija, kurioje nurodomi visi (Lietuvos Respublikos teritorijoje) žemės mokesčio mokėtojo privačios nuosavybės teise turimi žemės sklypai, jų vertės, taikomų lengvatų vertės, kiti žemės mokesčiui apskaičiuoti reikalingi duomenys ir apskaičiuota žemės mokesčio suma.

60. Žemės mokestis apskaičiuojamas taip:

60.1. Pirmiausia apskaičiuojamas apmokestinamas žemės sklypo plotas: iš bendro sklypo ploto atimamas bendro naudojimo kelių užimamas plotas, miško plotas ir kiti plotai, kurie pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 1.1 punktą yra neapmokestinami.

Jei Registrų centro pateiktuose duomenyse be bendro sklypo ploto ir miško ploto yra nurodyti ir kiti neapmokestinami žemės plotai (bendro naudojimo kelių užimti plotai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 1.1 punkte išvardyti plotai), tai formuojamoje deklaracijoje nurodant apmokestinamą žemės sklypo (sklypo dalies) plotą tie plotai turi būti atimami. Kai sklypą dalimis yra įsigiję keli savininkai, tai neapmokestinamas sklypo plotas dalijamas proporcingai visiems savininkams, atsižvelgiant į kiekvieno savininko turimą dalį. Kai pagal notarų pateiktus ir į NTR įrašytus duomenis, sklypą įsigijusių savininkų dalys nenurodytos, tai tą žemės sklypą administruojanti AVMI turi susisiekti su sklypą įsigijusiais savininkais ir nustatyti kiekvieno savininko įsigytą sklypo dalį. Žemės sklypo savininkų įsigytų sklypo dalių plotai apskaičiuojami proporcingai jų įsigytoms dalims;

60.2. Paskui apskaičiuojama apmokestinamo žemės sklypo (sklypo dalies) vertė: iš bendros sklypo vertės atimama miško žemės vertė ir kito neapmokestinamo ploto vertė, kurias pateikia Registrų centras. Kai Registrų centro pateiktuose NTR duomenyse yra nurodytos ir kitos sklypo neapmokestinamų žemės plotų vertės (bendro naudojimo kelių užimtų plotų vertė bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 1.1 punkte išvardytų plotų vertės (servitutuose), tai skaičiuojant mokestį ir nurodant deklaracijoje apmokestinamo žemės sklypo (sklypo dalies) vertę, jos turi būti atimamos.

Kai NTR duomenyse nurodyti tik neapmokestinami plotai, o tų plotų vertės nenurodytos, tai neapmokestinamo ploto vertė apskaičiuojama proporcingai apmokestinamo sklypo vertei (neapmokestinamas plotas padalijamas iš apmokestinamo ploto ir dauginamas iš apmokestinamo sklypo vertės). Todėl, apskaičiuojant galutinę apmokestinamo žemės sklypo (sklypo dalies) vertę, iš NTR pateiktos bendros sklypo vertės atėmus miško vertę, turi būti atimamos ir kitos neapmokestinamų žemės plotų (kurių neapmokestinimas nustatytas ŽMĮ 4 straipsnyje ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 1.1 punkte) pagal šį punktą apskaičiuotos vertės;

60.3. Žemės mokesčio suma apskaičiuojama taip: apmokestinamo sklypo (dalies) neindeksuota vertė dauginama iš žemės kainos indekso 1,6, paskui dauginama iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 1.2 punkte nustatyto žemės kainos mažinimo atitinkamo koeficiento (0,35 koeficientas taikomas apmokestinant žemės ūkio paskirties žemę, daugiabučių namų ir gyvenamųjų namų statybos bendrijų, vartotojų kooperatyvų ir kooperatinių bendrovių žemę, 0,5 koeficientas taikomas apmokestinant sodininkų bendrijų ir jų narių sodo sklypų žemę, privačių namų valdų ir žemės sklypų prie daugiabučių namų žemę, taip pat žemės sklypų, naudojamų ūkinei-komercinei ir kitai veiklai, žemę) ir iš žemės mokesčio 1,5 procento tarifo bei atimama apskaičiuota atitinkamam sklypui taikomos lengvatos vertė;

60.4. Mokesčių mokėtojo žemės sklypui taikomos lengvatos vertė apskaičiuojama taip:

60.4.1. lengvatos taikomos šių taisyklių IV dalyje „Žemės mokesčio lengvatų taikymo eiliškumas“ nustatyta eilės tvarka,

60.4.2. jei turi būti taikoma ūkininko žemės apmokestinimo lengvata, t. y. kai atitinkamam sklypui pagal šių taisyklių 41.1–41.16 punktuose nustatytą tvarką priklauso taikyti ūkininko žemės apmokestinimo lengvatą, tai ją pritaikius, tam sklypui apskaičiuotas mokestis lygus nuliui,

60.4.3. jei atitinkamam sklypui turi būti taikomas 100 proc. MMK, kai savivaldybės pagal ŽMĮ 7 straipsnį atleidžia nuo žemės mokesčio, tai 100 proc. MMK lengvatos vertė apskaičiuojama apmokestinamo sklypo (dalies) indeksuotą vertę padauginus iš žemės kainos mažinimo koeficiento (0,35 ar 0,5), iš žemės mokesčio tarifo (1,5 proc.) ir iš 100 proc. MMK,

60.4.4. jei turi būti taikomas pagal ŽMĮ 7 straipsnį savivaldybės tarybos nustatytas ND (kuris gali būti nustatomas visiems žemės savininkams, tam tikroms savininkų grupėms ar konkrečioms savininkams), tai apskaičiuojant šios lengvatos vertę savivaldybės nustatytas ND

dalijamas iš atitinkamo apmokestinamo sklypo (dalies) ploto ir dauginama iš to apmokestinamo sklypo (dalies) indeksuotos vertės, o paskui dauginama iš atitinkamo žemės kainos mažinimo koeficiento (0,5 arba 0,35) ir iš žemės mokesčio tarifo 1,5 procentų.

60.4.5. jei atitinkamo žemės sklypo savininkas yra asmuo, kuriam nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis ar senatvės pensijos amžių sukakęs asmuo arba nepilnametis vaikas ir kuriam pagal ŽMĮ 6 straipsnį yra nustatyta lengvata (t. y. sklypo buvimo vietos savivaldybės tarybos nustatytas ND), tai šiame punkte nurodytos lengvatos vertė apskaičiuojama analogiškai, kaip aprašyta 60.4.4 punkte. Kai toks mokesčių mokėtojas turi kelis žemės sklypus skirtingų savivaldybių teritorijose ir turi teisę į ŽMĮ 6 straipsnyje nustatytą lengvatą, tai apskaičiuojamos visoje Lietuvoje mokesčių mokėtojo turimų žemės sklypų ND vertės ir nustatoma didžiausios vertės lengvata (t. y. kurio savivaldybės tarybos nustatyto ND apskaičiuota vertė yra didžiausia). ND vertė apskaičiuojama analogiškai, kaip aprašyta 60.4.4 punkte.

Savininkui nuosavybės teise priklausantys keli žemės sklypai, esantys vienos savivaldybės teritorijoje, kurioje nustatytas vienas ND, laikomi vienu žemės sklypu. Šiuo atveju pirmiausia lengvata pradedama taikyti apmokestinant santykinai didžiausios vertės sklypą, paskui kitus sklypus (pagal santykinės sklypo vertės mažėjimą).

60.4.6. jei atitinkamam sklypui žemės mokestis turi būti sumažintas atitinkamu procentu, kurį pagal ŽMĮ 7 straipsnį nustato savivaldybės, tai tam tikro procento MMK lengvatos vertė apskaičiuojama apmokestinamo sklypo (dalies) vertę padauginus iš žemės kainos mažinimo koeficiento (0,35 ar 0,5), iš žemės mokesčio tarifo (1,5 proc.) ir iš atitinkamo procento MMK,

60.4.7. jei turi būti taikoma pagal ŽMĮ 7 straipsnį sklypo buvimo vietos savivaldybės tarybos nustatyta MMS (kuri turi būti taikoma apmokestinant tik tos savivaldybės teritorijoje turimus žemės sklypus ir kai mokesčių mokėtojo tos savivaldybės teritorijoje visų turimų sklypų apskaičiuotas mokėti žemės mokestis yra mažesnis nei šios savivaldybės nustatyta MMS, tai tos savivaldybės teritorijoje esančių sklypų apskaičiuota mokesčio suma laikoma lygi nuliui,

60.4.8. jei visoje Lietuvos teritorijoje žemės savininko turimų sklypų apskaičiuota mokėti suma (pritaikius jau aukščiau minėtas lengvatas) yra mažesnė ar lygi 5 litams, tai toks savininkas yra atleidžiamas nuo tokio žemės mokesčio sumokėjimo.

61. Apskaičiuojant žemės mokestį, turi būti užpildoma KIT703 formos deklaracija.

62. Žemės mokesčio apmokestinamasis laikotarpis yra kalendoriniai metai.

63. Žemės mokestis turi būti apskaičiuotas, deklaracijos suformuotos ir patvirtintos iki kiekvienų kalendorinių metų rugsėjo 15 dienos ir mokesčių mokėtojams (fiziniams asmenims – pagal deklaracijų formavimo metu nustatytus gyvenamųjų vietų adresus, o juridiniams asmenims – pagal deklaracijų formavimo metu nustatytus buveinių adresus) turi būti įteiktos iki kalendorinių metų spalio 1 dienos.

64. Mokesčių mokėtojams, turintiems žemės sklypą (sklypus) bendrosios jungtinės nuosavybės teisėmis, deklaracijos formuojamos ir įteikiamos vienam iš bendraturčių (dažniausiai pirmajam įrašytam NTR centrinio duomenų banko išrašė). Žemės savininkai, sklypą (sklypo dalį) turintys bendrosios jungtinės nuosavybės teisėmis, laikomi lygiaverčiais savininkais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, *Žin.*, 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

65. Mokesčių mokėtojai, turintys žemės sklypus bendrosios jungtinės nuosavybės teisėmis ir kiekvienas pageidaujantis gauti atskiras deklaracijas (kuriose būtų įrašyta padalyto sklypo dalis ir tai sklypo daliai apskaičiuotas žemės mokestis), turi kreiptis į Registrų centrą ir kiekvienas atskirai įregistruoti nuosavybės teises į savo dalis.

66. Deklaracijų spausdinimo ir įteikimo operacijos atliekamos šių taisyklių 80 punkte nustatyta tvarka.

Jei mokesčių mokėtojo visų turimų žemės sklypų apskaičiuota žemės mokesčio suma nėra didesnė kaip 5 Lt, jis pagal Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo (*Žin.*, 1992, Nr. [21-612](#)) 6 straipsnį yra atleistas nuo žemės mokesčio mokėjimo. Deklaracija tokiam mokesčių mokėtojui suformuojama, tačiau nesiunčiama. Tokios deklaracijos duomenys skelbiami VMI prie FM Elektroninio deklaravimo sistemoje (toliau – EDS).

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, *Žin.*, 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

67. AVMI gali tikslinti deklaracijai formuoti naudojamus duomenis (mokesčio lengvatas, gyvenamosios vietos adresus, žemės sklypo savininkų vardus, pavardes ar pavadinimus), savininkų identifikacinius duomenis (asmens ar įmonės kodus).

Mokesčio lengvatų duomenys AVMI tikslinami ir tada, kai mokesčių mokėtojas pats pateikia duomenų pasikeitimą įrodančius dokumentus, turinčius juridinę galią, pvz., savivaldybių tarybos sprendimą sumažinti žemės mokestį.

68. Žemės mokestį administruojanti AVMI turi sutikrinti, jei reikia patikslinti, sutvarkyti savo mokesčių mokėtojų (nustatytų kalendoriniais metais atliekamu žemės mokesčio mokėtojų identifikavimo metu) duomenis ir juos patvirtinti iki kalendorinių metų rugsėjo 15 dienos.

69. Mokesčių mokėtojas žemės mokestį privalo sumokėti į žemės mokestį administruojančios AVMI (nustatytos šių taisyklių 19 ir 20 punktuose išdėstyta tvarka) biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą. Mokestis turi būti sumokėtas iki kalendorinių metų po šventinės lapkričio 1 dienos einančios kitos pirmosios lapkričio mėnesio darbo dienos.

70. Žemės mokestis gali būti sumokamas:

70.1. bankų įstaigose (įskaitant internetu),

70.2. pašto įstaigose,

70.3. seniūnijose, kuriose gyvena ar yra registruoti mokesčių mokėtojai (kai AVMI su savivaldybės administracija yra sudariusios neatlygintiną žemės mokesčio surinkimo sutartį, kuri nustato įmokų surinkimo tvarką, įpareigojančią seniūnijas sudaryti tikslus mokesčių mokėtojų sąrašus, operatyviai juos pateikti AVMI, laiku pervesti įmokas į AVMI biudžeto pajamų surenkamąsias sąskaitas),

70.4. mokesčių mokėtojas gyvenamosios (buveinės) vietos AVMI teritoriniame skyriuje (jei AVMI skyriuje yra galimybė priimti grynusius pinigus) iki šių taisyklių 69 punkte nurodyto mokesčio sumokėjimo termino pabaigos,

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, *Žin.*, 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

70.5. gali būti įskaitytas iš kito mokesčio permokos (mokesčių mokėtojui pateikus prašymą).

VIII. DEKLARACIJOS UŽPILDYMAS

71. Žemės mokesčio apskaičiavimo duomenys ir apskaičiuota žemės mokesčio suma turi būti įrašomi į deklaraciją ir į žemės mokesčio apskaičiavimo deklaracijos priedą (toliau – deklaracijos priedas).

72. Deklaracijos priedas turi būti pildomas taip:

72.1. deklaracijos priedo pirmame lentelės stulpelyje įrašomi mokesčių mokėtojui priklausančių žemės sklypų eilės numeriai. Sklypų duomenys į deklaracijos priedą surašomi pagal savivaldybės, kurios teritorijoje yra sklypas, kodo skaičiaus didėjimą, t. y. pirmu numeriu įrašomi sklypo, kurio savivaldybės kodo skaičius mažiausias, duomenys paskui įrašomi didesnį savivaldybės kodo skaičių turinčio sklypo duomenys, paskiausiai įrašomi didžiausią savivaldybės kodo skaičių turinčio sklypo duomenys. Kai mokesčių mokėtojas vienoje savivaldybėje turi kelis sklypus, tai tos savivaldybės teritorijoje turimi sklypai surašomi abėcėlės tvarka pagal NTR pateiktus sklypo adreso duomenis,

72.2. antrame lentelės stulpelyje „Savivaldybės kodas“ nurodomas mokesčių mokėtojo žemės sklypo buvimo vietos savivaldybės kodas. Deklaracijoje savivaldybių kodai turi būti įrašomi tokie pat, kokie yra naudojami Adresų registre. Kai mokesčių mokėtojas sklypus turi keliose savivaldybėse, tai savivaldybių kodai šiame stulpelyje surašomi pagal savivaldybės kodo skaičiaus didėjimą, t. y. nuo mažiausio iki didžiausio,

72.3. trečiame lentelės stulpelyje „Unikalūs sklypo kodas/sklypo dalies numeris“ įrašomas unikalūs sklypo kodas ir sklypo dalies numeris (duomenys įrašomi iš Registrų centro pateiktų

duomenų),

72.4. ketvirtame lentelės stulpelyje „Sklypo adresas“ turi būti įrašomas NTR nurodytas žemės sklypo adresas,

72.5. penktame lentelės stulpelyje „Apmokestinamo sklypo (dalies) plotas“ turi būti įrašomas apskaičiuotas apmokestinamas žemės sklypo plotas (t. y. iš bendro sklypo ploto atėmus bendro naudojimo kelių užimamą plotą, miško plotą ir kitus žemės plotus, kurie pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 1.1 punktą yra neapmokestinami),

72.6. šeštame lentelės stulpelyje „Apmokestinamo sklypo (dalies) vertė“ turi būti įrašoma apmokestinamo žemės sklypo (sklypo dalies) indeksuota vertė, kuri apskaičiuojama bendrą neindeksuotą sklypo vertę padauginus iš 1,6 žemės kainos indekso (nustatyto minėtame Vyriausybės 1999 m. vasario 24 d. nutarime Nr. 205 „Dėl žemės įvertinimo tvarkos“, Žin., 1999, Nr. [21-597](#); 2002, Nr. [102-4574](#)) atėmus miško neindeksuotą vertę, padauginant iš 1,6 žemės kainos indekso ir atėmus kitų neapmokestinamų plotų neindeksuotas vertes, padauginant iš 1,6 žemės kainos indekso. Duomenis apie neindeksuotą bendrą sklypo vertę, apie neindeksuotą miško žemės vertę pateikia Registrų centras. Jei Registrų centro pateiktuose duomenyse yra nurodytos ir kitų neapmokestinamų žemės plotų vertės (bendro naudojimo kelių užimtų plotų vertė ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 1.1 punkte išvardytų plotų vertės (servitutuose), tai formuojant deklaraciją ir nurodant apmokestinamo žemės sklypo (sklypo dalies) indeksuotą vertę, jos turi būti atimamos. Kai NTR duomenyse nurodyti tik neapmokestinami plotai, o tų plotų vertės nenurodytos, tai neapmokestinamo ploto vertė apskaičiuojama šių taisyklių 60.2 punkte nustatyta tvarka proporcingai NTR pateiktai bendrai sklypo (jo dalies) vertei,

72.7. septintame lentelės stulpelyje „Kainos mažinimo koeficientas“ įrašomas vienas iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 1.2 punkte nustatytų koeficientų (0,35 koeficientas taikomas apmokestinant žemės ūkio paskirties žemę, daugiabučių namų ir gyvenamųjų namų statybos bendrijų, vartotojų kooperatyvų ir kooperatinių bendrovių žemę, 0,5 koeficientas taikomas apmokestinant sodininkų bendrijų ir jų narių sodo sklypų žemę, privačių namų valdų ir žemės sklypų prie daugiabučių namų žemę, taip pat žemės sklypų, naudojamų ūkinei-komercinei ir kitai veiklai, žemę),

72.8. aštuntame lentelės stulpelyje „Žemės mokesčio tarifas“ turi būti įrašomas žemės mokesčio tarifas, kuris pagal ŽMĮ 3 straipsnio nuostatas yra lygus 1,5 procento,

72.9. devintame lentelės stulpelyje „Taikomos lengvatos vertė“ įrašoma atitinkamam sklypui taikomos lengvatos vertė, apskaičiuota šių taisyklių 60.4.1-60.4.8 punktuose nustatyta tvarka. Kai atitinkamam sklypui turi būti taikomos kelios lengvatos, tai šiame stulpelyje įrašoma susumuota šių lengvatų vertė,

72.10. dešimtame lentelės stulpelyje „Apskaičiuota mokesčio suma“ įrašoma žemės mokesčio suma, kuri apskaičiuojama 6 stulpelyje nurodytą apmokestinamo sklypo ar jo dalies indeksuotą vertę padauginus iš 7 stulpelyje nurodyto žemės kainos mažinimo koeficiento (0,35 arba 0,50), iš 8 stulpelyje nurodyto žemės mokesčio tarifo (1,5 proc.) ir atėmus 9 stulpelyje nurodytą apskaičiuotą taikomos lengvatos vertę,

72.11. deklaracijos priedo eilutėje „Iš viso“ nurodomi visų mokesčių mokėtojo nuosavybės teise turimų žemės sklypų susumuoti duomenys (užpildoma 5, 6, 9 ir 10 stulpelių suminė eilutė).

73. Deklaracija pildoma taip:

73.1. deklaracijos kairėje pusėje įrašomas mokesčių mokėtojo fizinio asmens vardas, pavardė arba juridinio asmens pavadinimas (duomenys imami iš NTR), paskiausios nuolatinės gyvenamosios vietos (buveinės registracijos) adresas (nurodomas ir pašto, jei žinomas, kodas) įrašomas pagal šių taisyklių 18 punkto nuostatas, o gyvenamosios vietos (buveinės) savivaldybės kodas įrašomas žemės mokesčio mokėtojų identifikavimo metu nustatytos administruojančios AVMI to mokesčių mokėtojo savivaldybės kodas. Savivaldybių kodai turi būti įrašomi iš Adresų registro,

73.2. deklaracijos dešinėje pusėje įrašomi mokesčių mokėtoją aptarnaujančios AVMI ir jos teritorinio skyriaus (nustatyto pagal šių taisyklių 19 punktą) pavadinimai,

73.3. po deklaracijos pavadinimu esančioje eilutėje „Pildymo data“ turi būti nurodoma šios deklaracijos suformavimo data,

73.4. po deklaracijos pavadinimu dešinėje pusėje esanti eilutė „☐ patikslinta“ pildoma tik tada, kai teikiama patikslinta deklaracija, prieš žodį „patikslinta“ esančiame langelyje įrašant X ženklą. Eilutėje „Mokestinis laikotarpis: 20__ m.“ nurodomi kalendoriniai metai, kurių apskaičiuotas mokėtinas žemės mokestis, o eilutėje „Identifikacinis numeris“ – fizinio asmens identifikacinis numeris (asmens kodas iš MMR (GR), juridinio asmens identifikacinis kodas (iš MMR),

73.5. deklaracijos „Mokėtino žemės mokesčio apskaičiavimas“ lentelė užpildoma taip:

73.5.1. šios lentelės 1, 2 ir 3 eilutės užpildomos iš deklaracijos priedo lentelės duomenų,

73.5.2. lentelės pirmoje eilutėje „Apmokestinamų žemės sklypų plotas (ha)“ įrašomas apmokestinamų žemės sklypų plotas iš deklaracijos priedo lentelės suminės eilutės 5 stulpelio,

73.5.3. lentelės antroje eilutėje „Apmokestinamų žemės sklypų vertė“ įrašoma apmokestinamų žemės sklypų (sklypo dalių) vertė iš deklaracijos priedo lentelės suminės eilutės 6 stulpelio,

73.5.4. lentelės trečioje eilutėje „Apskaičiuota žemės mokesčio suma“ įrašoma apskaičiuota žemės mokesčio suma iš deklaracijos priedo lentelės suminės eilutės 10 stulpelio,

73.5.5. lentelės ketvirtoje eilutėje „Mokesčio permokos suma“ nurodoma susidariusi mokesčio permokos suma per visus ankstesnius kalendorinius metus (mokestinius laikotarpius) deklaracijoje nurodytai datai,

73.5.6. lentelės penktoje eilutėje „Mokesčio nepriemokos suma“ nurodoma susidariusi mokesčio nepriemokos suma per visus ankstesnius kalendorinius metus (mokestinius laikotarpius) deklaracijoje nurodytai datai,

73.5.7. lentelės šeštoje eilutėje „Apskaičiuota delspinigių suma“ nurodoma bendra apskaičiuota nesumokėtų (permokėtų) delspinigių suma per visus ankstesnius kalendorinius metus (mokestinius laikotarpius) deklaracijoje nurodytai datai. Mokesčių mokėtojo permokėta delspinigių suma deklaracijoje įrašoma su „–“ ženklu.

73.5.8. lentelės septinta eilutė „Mokėtina suma“ pildoma deklaracijose (tiek pirminėse, tiek ir patikslintose), kurios tvirtinamos iki mokesčio sumokėjimo termino (lapkričio 1 dienos). Šioje eilutėje įrašoma galutinė privaloma mokėti suma, kuri apskaičiuojama iš apskaičiuotos žemės mokesčio sumos (deklaracijos 3 eilutė) atėmus mokesčio permokos sumą (deklaracijos 4 eilutė) ir pridėjus susidariusią mokesčio nepriemokos sumą (deklaracijos 5 eilutė) bei apskaičiuotą (permokėtą) delspinigių sumą (deklaracijos 6 eilutė),

73.5.9. lentelės aštunta eilutė „Mokėtina suma, kai deklaracija teikiama po lapkričio 1 d.“ pildoma deklaracijose, kurios tvirtinamos po mokesčio sumokėjimo termino (lapkričio 1 dienos). Šioje eilutėje įrašoma po lapkričio 1 dienos privaloma mokėti suma, kuri apskaičiuojama prie susidariusios mokesčio nepriemokos sumos (deklaracijos 5 eilutė) pridėjus apskaičiuotą (permokėtą) delspinigių sumą (deklaracijos 6 eilutė) ir atėmus mokesčio permokos sumą (deklaracijos 4 eilutė).

Deklaracijoje užpildoma tik 7 arba tik 8 eilutė.

73.6. deklaracijos apačioje pateikiamas užpildytas „Mokėjimo nurodymas pervesti įmoką“ bei „Mokėjimo patvirtinimas“ (užpildoma tik gyventojams):

73.6.1. kai mokesčių mokėtojas moka kalendorinių metų žemės mokestį ir/ar ankstesnių kalendorinių metų žemės mokesčio nepriemokas bei delspinigius, tai įrašomas 3010 įmokos kodas,

73.6.2. kai mokesčių mokėtojas moka kalendorinių metų žemės mokestį ir/ar ankstesnių kalendorinių metų žemės mokesčio nepriemoką, tai įrašomas 3011 įmokos kodas,

73.6.3. kai mokesčių mokėtojas moka tik delspinigius, tai įrašomas 3013 įmokos kodas,

73.6.4. jeigu mokesčių mokėtojas tuo pačiu metu turintis prievolę mokėti žemės mokestį, susidariusias žemės mokesčio nepriemokas ir delspinigius, nori juos mokėti atskirai, tai jis pildomuose mokėjimo dokumentuose turi įrašyti įmokos kodą (nurodytą šių taisyklių 73.6.2–73.6.3 punktuose), kuris atitiktų sumokamos įmokos rūšį,

73.6.5. įmokos pavadinimas – įrašomas „žemės mokestis“,

73.6.6. gavėjas įrašomas pagal šių taisyklių 19 punktą administruojančios žemės mokestį AVMI, į kurios biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą turi būti sumokėtas (pervestas) mokestis, pavadinimas,

73.6.7. gavėjo sąskaita – AVMI biudžeto pajamų surenkamosios sąskaitos, į kurią turi būti sumokėtas (pervestas) mokestis, numeris,

73.6.8. banko pavadinimas – banko, kuriame yra AVMI biudžeto pajamų surenkamoji sąskaita (į kurią turi būti pervesta mokesčio suma), pavadinimas,

73.6.9. mokėtojas – įrašomas žemės mokesčio mokėtojo vardas, pavardė,

73.6.10. mokėtojo kodas – žemės mokesčio mokėtojo identifikacinis numeris (asmens kodas arba kodas),

73.6.11. mokėtojo adresas – nurodomas mokesčių mokėtojo (fizinio asmens) gyvenamosios vietos adresas,

73.6.12. mokesčio suma – suma, kurią mokesčių mokėtojas turi sumokėti;

73.7. Mokesčių mokėtojas, juridinis asmuo turi įrašyti įmokos kodus iš Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko ir Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2003 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. V-57/1B-160 (Žin., 2003, Nr. [23-982](#)) patvirtinto Mokesčių, rinkliavų ir kitų įmokų į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą, savivaldybių biudžetus bei valstybės pinigų fondus kodų sąrašo, kuris skelbiamas ir VMI prie FM interneto svetainėje (www.vmi.lt);

73.8. Deklaracijos lape esančiose pastabose nurodomas AVMI teritorinio skyriaus specialisto, į kurį mokesčių mokėtojas gali kreiptis dėl iškilusių mokesčio nepriemokos ir delspinigių klausimų, telefono numeris bei AVMI specialisto (deklaracijos tvarkytojo, suformavusio to mokesčių mokėtojo deklaraciją), į kurį gali kreiptis mokesčių mokėtojas kitais klausimais, vardas, pavardė, telefono numeris, elektroninio pašto adresas, darbo vietos adresas.

IX. DEKLARACIJOS TIKSLINIMAS

74. Deklaracija gali būti tikslinama penkerius praėjusius kalendorinius metus, pradedant skaičiuoti nuo metų, buvusių prieš tuos kalendorinius metus, kuriais deklaracija tikslinama, pvz., 2007 m. gali būti tikslinamos 2002–2006 metų deklaracijos.

75. Iki 2007 m. sausio 1 d. suformuotų mokestinių laikotarpių deklaracijos turi būti tikslinamos pagal tais kalendoriniais metais galiojusią tvarką (Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2003 m. rugsėjo 30 d. įsakymas V-266 „Dėl Žemės mokesčio administravimo taisyklių patvirtinimo“) ir taikant tais metais galiojusias žemės mokesčio lengvatas. Duomenys tikslinami senos FR0034 formos deklaracijoje. Prievolės už ankstesnius kalendorinius metus taip pat formuojamos pagal tuo metu galiojusią žemės mokesčio administravimo tvarką. Pirmiausia formuojama seniausių tikslinamųjų metų deklaracija, o kitos patikslintos deklaracijos formuojamos metų didėjimo tvarka, išlaikant eiliškumą. Kai tikslinamos kelerių kalendorinių metų deklaracijos, tai mokesčių mokėtojui siunčiamos kiekvienų kalendorinių metų patikslintos deklaracijos.

76. Žemės mokesčio mokėtojas, norėdamas patikslinti ankstesnių kalendorinių metų (iki 2007 m. sausio 1 d.) duomenis dėl žemės mokesčio perskaičiavimo, gali kreiptis į gyvenamosios vietos (buveinės) AVMI ar į žemės sklypo buvimo vietos AVMI. Jeigu kreipiasi į gyvenamosios vietos (buveinės) AVMI, tai ji jo prašymą perduoda žemės sklypo buvimo vietos AVMI.

77. Nuo 2007 kalendorinių metų (mokestinių laikotarpių) deklaracijos (KIT703 forma) turi būti tikslinamos pagal šias taisykles:

77.1. Tikslinant kelerių kalendorinių metų duomenis, turi būti suformuojamos ir mokesčių mokėtojui išsiunčiamos kiekvienų kalendorinių metų patikslintos deklaracijos;

77.2. Kai ataskaitiniais kalendoriniais metais formuojamos tik ankstesnių kalendorinių metų patikslintos deklaracijos arba kai nustačius naujus mokėtojus kalendoriniais metais formuojamos tik ankstesnių metų pirminės (nelaukiant ataskaitinių metų deklaracijų pateikimo termino – spalio 1 d.), tai pildant ankstesnių metų patikslintas (ar pirmines) deklaracijas, turi būti užpildomas deklaracijos

priedas ir pačios deklaracijos 1 eilutė „Apmokestinamų žemės sklypų plotas (ha)“, 2 eilutė „Apmokestinamų žemės sklypų vertė“, 3 eilutė „Apskaičiuota žemės mokesčio suma“ (kitos eilutės (4, 5, 6, 7, 8) nepildomos). Tik paskiausioje ataskaitinių metų patikslintoje (ar pirminėje) deklaracijoje turi būti įvertintos ir ankstesnių metų patikslintų (ar pirminių) deklaracijų permokos, nepriemokos ir delspinigiai, t. y. turi būti pildoma ir 4 eilutė „Mokesčio permokos suma“, 5 eilutė „Mokesčio nepriemokos suma“, 6 eilutė „Apskaičiuota delspinigių suma“ ir 8 eilutė „Mokėtina suma, kai deklaracija teikiama po lapkričio 1 d.“ (pvz., 2009 m. gruodžio 1 d. tikslinami 2007 m., 2008 m. ir 2009 m. deklaracijų duomenys. Šiuo atveju 2007 m. ir 2008 m. patikslintose deklaracijose turi būti užpildytos tik 1, 2 ir 3 eilutės, o 2009 m. patikslintoje deklaracijoje turi būti užpildytos visos (1, 2, 3, 4, 5, 6, 8) eilutės);

77.3. Kai kalendoriniais metais tikslinama ankstesnių metų deklaracija ir kai kalendorinių metų pirminė deklaracija jau patvirtinta bei išsiųsta mokesčių mokėtojui, tai tikslinamoje ankstesnių metų deklaracijoje turi būti pildomos tik 1 eilutė „Apmokestinamų žemės sklypų plotas (ha)“, 2 eilutė „Apmokestinamų žemės sklypų vertė“ ir 3 eilutė „Apskaičiuota žemės mokesčio suma“. Tikslinamojoje pirminėje deklaracijoje pildomos visos eilutės nustatyta tvarka.

77.4. Kai kalendoriniais metais tikslinama ankstesnių metų deklaracija ir formuojama kalendorinių metų pirminė deklaracija, kuri jau patvirtinta, tačiau dar neišsiųsta mokesčių mokėtojui, tai tikslinamoje ankstesnių metų deklaracijoje turi būti pildomos tik 1 eilutė „Apmokestinamų žemės sklypų plotas (ha)“, 2 eilutė „Apmokestinamų žemės sklypų vertė“ ir 3 eilutė „Apskaičiuota žemės mokesčio suma“. Kalendorinių metų pirminė deklaracija anuluojama ir formuojama nauja tų kalendorinių metų pirminė deklaracija, kurioje turi būti įrašytos dėl ankstesnių metų patikslintos deklaracijos susidariusios permokos, nepriemokos ir delspinigių sumos.

Ankstesnių metų patikslintos deklaracijos ir kalendorinių metų pirminė deklaracija mokesčių mokėtojui turi būti pateikiamos kartu (išsiųstos vienu laišku).

78. Kai iki nacionalinės valiutos pakeitimo suformuotos deklaracijos tikslinamos jau po jos pakeitimo, tai duomenys po nacionalinės valiutos pakeitimo suformuotose patikslintose deklaracijose turi būti nurodomi pasikeitusia valiuta.

79. Mokesčių mokėtojo deklaraciją tikslina AVMI, kai:

79.1. Mokesčių mokėtojai, kurie nėra su VMI sudarę dokumentų teikimo elektroniniu būdu sutarčių ir kurie pageidauja, kad jų vardu suformuotos deklaracijos jiems nebūtų atsiunčiamos tradiciniu paštu, o pageidauja jas atsiimti atvykę į savo gyvenamosios (buveinės) vietos AVMI teritorinį skyrių, turi tam skyriui pateikti rekomenduojamos formos raštiškus prašymus nesiųsti jiems deklaracijų tradiciniu paštu, o pateikti jas tiesiogiai (Taisyklių priedas; toliau – Prašymas). Tokie Prašymai galioja iki tų mokesčių mokėtojų raštiškų prašymų panaikinti ankstesnius Prašymus pateikimo dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-55](#), 2009-08-03, *Žin.*, 2009, Nr. 95-4069 (2009-08-08), i. k. 1092055ISAK000VA-55

79.2. savivaldybių taryba pateikia AVMI patikslintą ar priimtą naują sprendimą dėl lengvatos taikymo (atleidimo nuo žemės mokesčio ar jo sumažinimo) po kalendorinių metų rugsėjo 1 dienos,

79.3. Registrų centras pateikia patikslintus NTR duomenis apie mokesčių mokėtojo privačios nuosavybės teise turimų sklypų plotus, neapmokestinamos žemės plotus (bendro naudojimo kelius ir kt.) ar kitus duomenis,

79.4. AVMI nustato neteisingai įrašytus duomenis NTR ir apie tai informuoja Registrų centrą, kuris patikslina duomenis ir juos pateikia VMI prie FM,

79.5. mokesčių mokėtojas pats kreipiasi į AVMI ir praneša (telefonu, el. paštu ar tradiciniu paštu) arba pateikia juridinę galią turinčius dokumentus apie tai, kad deklaracijoje įrašyti netikslūs duomenys, tai AVMI darbuotojai turi išsiaiškinti netikslių duomenų įrašymo deklaracijoje priežastis ir atitinkamai patikslinti deklaraciją,

79.6. kai duomenys neteisingi dėl mokesčių mokėtojo duomenų neįregistravimo NTR, tai deklaracija patikslinama tada, kai mokesčių mokėtojas juos įregistruoja NTR ir kai NTR pateikia patikslintus duomenis.

X. DEKLARACIJOS PEIKIMAS ŽEMĖS MOKESČIO MOKĖTOJUI

79-1. Mokesčių mokėtojas, pageidaujantis, kad jo vardu suformuota deklaracija nebūtų siunčiama paštu, turi kreiptis į savo gyvenamosios (buveinės) vietos AVMI teritorinį skyrį ir pateikti raštišką Prašymą nesiųsti žemės mokesčio apskaičiavimo deklaracijos (rekomenduojama prašymo forma pateikta Taisyklių priede, toliau – Prašymas), kuriame būtų išdėstytas jo atsisakymas deklaracijas gauti paštu ir būtų nurodyta, kokių būdu jis susipažins su deklaracijos duomenimis, t. y. deklaracijos duomenis sužinos EDS, ar deklaraciją atsiims atvykęs į savo gyvenamosios (buveinės) vietos AVMI teritorinį skyrį.

Toks mokesčių mokėtojo pateiktas Prašymas galios iki to mokesčių mokėtojo kito prašymo (panaikinančio ankstesnįjį Prašymą) pateikimo dienos.

Papildyta punktu:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, *Žin.*, 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

80. Deklaracijos mokesčių mokėtojams įteikiamos MAI 164 str. nustatytais dokumentų mokesčių mokėtojui įteikimo būdais:

80.1. siunčiant paštu (suformuotos ir iki kalendorinių metų rugsėjo 15 dienos patvirtintos pirminės deklaracijos spausdinamos ir mokesčių mokėtojams siunčiamos centralizuotai arba iškilus būtinybei jas spausdina ir siunčia pati AVMI. Kai tikslinamas didelis deklaracijų skaičius, tai patikslintos deklaracijos gali būti siunčiamos centralizuotai),

80.2. tiesiogiai, kai mokesčių mokėtojas pageidauja savo deklaraciją atsiimti pats ir yra pateikęs 79-1 punkte nustatyta tvarka Prašymą,

80.3. telekomunikacijų galiniais įrenginiais (EDS) pateikiamos deklaracijos mokesčių mokėtojams, su VMI sudariusiems dokumentų teikimo elektroniniu būdu sutartį (tokiais atvejais deklaracijos tradiciniu paštu papildomai nebesiunčiamos, išskyrus patikslintas deklaracijas),

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-55](#), 2009-08-03, *Žin.*, 2009, Nr. 95-4069 (2009-08-08), i. k. 1092055ISAK000VA-55

80.4. viešai paskelbiant, t. y. tais atvejais, kai deklaracijų neįmanoma įteikti 80.1–80.3 punktuose nurodytais būdais (neįmanoma nustatyti mokesčių mokėtojo tikslaus gyvenamosios (buveinės) vietos adreso ar dėl adreso neradimo grįžta anksčiau išsiųstos deklaracijos, ar deklaracijos neįteiktos tiesiogiai). Skelbiant viešą pranešimą, kuriame siūloma mokesčių mokėtojui atvykti pas mokesčių administratorių atsiimti deklaracijos, tame pranešime nurodomi gyventojų vardai, pavardės, gimimo datos, o juridinių asmenų – pavadinimai, įmonės kodai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, *Žin.*, 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

80-1. Kai mokesčių mokėtojo deklaruota gyvenamoji vieta yra gyvenamosios apskrities savivaldybė, o jo tikslus adresas mokesčių administratoriui nežinomas (mokesčių mokėtojas tikslaus adreso nėra pateikęs mokesčių administratoriui), tai mokesčių mokėtojas deklaraciją atsiima pats deklaruotos savivaldybės AVMI teritoriniame skyriuje.

Papildyta punktu:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, *Žin.*, 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

81. Mokesčių mokėtojams nesiunčiamos deklaracijos, kai:

81.1. apskaičiuota žemės mokesčio suma yra mažesnė arba lygi 5 Lt,

81.2. mokesčių mokėtojas savo gyvenamosios vietos AVMI yra pateikęs 79-1 punkte nustatyta tvarka raštišką Prašymą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, *Žin.*, 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

82. Mokesčių mokėtojui, kalendoriniais metais pakeitusiam gyvenamąją vietą (buveinės adresą), deklaraciją formuoja šių taisyklių 19.2 punkte nurodyta AVMI. Nenustatytų mokesčių

mokėtojų ieško sklypo buvimo vietos AVMI, o kai jų gyvenamoji vieta (buveinė) nustatoma, tai deklaracijas jiems formuoja šių taisyklių 20.1 ir 20.2 punktuose nurodytos AVMI.

83. Patikslintas 2007 m. ir vėlesnių metų deklaracijas suformuoja, patvirtina, spausdina ir įteikia mokesčių mokėtojui jo gyvenamosios (buveinės) vietos AVMI bei šių taisyklių 20.2 punkte nustatytu atveju sklypo buvimo vietos AVMI.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, *Žin.*, 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

84. Dėl adresato neradimo sugrįžusios atgal deklaracijos perduodamos žemės mokestį administruojančiai AVMI, kuri jas įteikia pagal MAĮ 164 straipsnio nuostatas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, *Žin.*, 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

85. Kai žemės sklypo savininkas miršta:

85.1. kalendorinių metų pirmą pusmetį, tai deklaracijos formuojamos ir įteikiamos nustatytiems palikimą priėmusiems įpėdiniams (kai nėra žinomos įpėdiniams priklausančios žemės sklypų dalys, tai žemės mokestis apskaičiuojamas proporcingai nustatytų įpėdinių skaičiui). Iš nustatytų palikimą priėmusių įpėdinių turi būti išieškomi ir mirusio žemės sklypo savininko žemės mokesčio įsiskolinimai ir iki tokio savininko mirties priskaičiuoti delspinigiai,

85.2. kalendorinių metų antrą pusmetį ir nėra nustatytų palikimą priėmusių įpėdinių, tai deklaracija formuojama mirusio savininko vardu ir jei iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos nustatomi palikimą priėmę įpėdiniai, tai deklaracija įteikiama jiems. Prie įteikiamos deklaracijos turi būti pridodamas informacinis pranešimas, kad palikimą priėmę įpėdiniai atsako už palikėjo įsiskolinimus ir informuoti, kokiems nustatytiems palikimą priėmusiems įpėdiniams ši deklaracija įteikta,

85.3. kai palikimas buvo priimtas faktiniu valdymu arba notarui padavus pareiškimą priimti palikimą ir nustatomas tik vienas palikimą priėmęs įpėdinis (kitų nustatyti nepavyksta), tai deklaracija teikiama tam nustatytajam įpėdiniui (žemės mokestį apskaičiavus už visą (visus) palikėjo sklypą (sklypus),

85.4. deklaracijos nustatytiems palikimą priėmusiems įpėdiniams centralizuotai nesiunčiamos, jas siunčia nustatyto įpėdinio gyvenamosios vietos AVMI,

85.5. jei per 18 mėnesių po žemės savininko mirties neatsiranda įpėdiniai, tai atitinkami AVMI padaliniai turi informuoti paveldėto turto perėmimo procedūromis užsiimančius padalinius, kad būtų pradėdamos vykdyti turto perėmimo procedūros.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, *Žin.*, 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

86. Informacija mokesčių mokėtojams papildomai teikiama:

86.1. apie deklaracijose apskaičiuotas žemės mokesčio mokėtinas sumas VMI prie FM EDS vartotojams EDS tinklalapyje Žemės mokesčio apskaičiavimo pažymoje (toliau – pažyma). Pažymoje pateikiama ir tų žemės mokesčio deklaracijų informacija, kuriose apskaičiuota žemės mokesčio suma yra mažesnė arba lygi 5 litams, t. y., kai mokesčių mokėtojai yra atleisti nuo žemės mokesčio mokėjimo (deklaracijoje nurodyta žemės mokesčio suma lygi nuliui)

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, *Žin.*, 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

86.2. bendroji informacija apie žemės mokestį teikiama interneto tinklalapyje www.vmi.lt ir telefonais: 1882 (kai skambinama iš TEO, OMNITEL, BITĖ, TELE2 tinklų) arba 8 700 55 882 (kai skambinama iš kitų tinklų), arba +370 5 2553190 (kai skambinama iš užsienio), už visus skambučius mokama pagal įprastus tarifus,

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, *Žin.*, 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

Nr. [VA-55](#), 2009-08-03, *Žin.*, 2009, Nr. 95-4069 (2009-08-08), i. k. 1092055ISAK000VA-55

86.3. AVMI įvairių priemonių pagalba (žiniasklaidos, įvairių susitikimų, seminarų metu, AVMI informaciniuose centruose ir panašiai), kuri turi užtikrinti, kad mokesčių mokėtojai būtų informuoti apie tai, jog deklaracijos nebus siunčiamos nuo žemės mokesčio atleistiems mokesčių mokėtojams (t. y. kai apskaičiuota žemės mokesčio suma nebus didesnė kaip 5 Lt).

XI. MOKESČIO IŠIEŠKOJIMAS IR PERMOKŲ GRAŽINIMAS

87. Laiku nesumokėtas žemės mokestis ir apskaičiuoti delspinigiai išieškomi MAĮ nustatyta tvarka. Mokestinės nepriemokos išieškojimą vykdo ta AVMI, kuri pagal šių taisyklių 19 ir 20 punktus administruoja žemės mokesčio mokėtojus.

Delspinigiai mokesčių mokėtojams skaičiuojami MAĮ nustatyta tvarka. Esant MAĮ nurodytiems pagrindams mokesčių mokėtojai nuo delspinigių gali būti atleidžiami pagal Atleidimo nuo baudų ir delspinigių taisyklės, patvirtintas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. liepos 26 d. įsakymu Nr. VA-144 (Žin., 2004, Nr. [118-4408](#); 2006, Nr. [28-973](#)), be mokesčių mokėtojo prašymo, jei mokesčių administratorius pats turi pakankamai duomenų ir įrodymų, kurie patvirtina, kad mokesčių mokėtojas nėra kaltas dėl pažeidimo, taip pat ir kitais taisyklėse nurodytais atvejais.

Mokesčių mokėtojas, gavęs patikslintą deklaraciją, atsiųstą po kalendorinių metų lapkričio 1 dienos, žemės mokestį turi sumokėti nedelsdamas. Pagal MAĮ 164 straipsnį dokumentų įteikimo mokesčių mokėtojui diena laikoma penkta darbo diena, einanti po mokesčių administratoriaus siunčiamos korespondencijos perdavimo paštui dienos, nepaisant faktinės dokumentų gavimo dienos.

88. Kai nustatoma, jog mokesčių mokėtojui nebuvo prievolės mokėti žemės mokesčio, tai vadovaujantis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. VA-135 (Žin., 2004, Nr. [109-4117](#)) patvirtintomis taisyklėmis, deklaracija anuliuojama ir apie tai mokesčių mokėtojas informuojamas, siunčiant pranešimą klasikiniu ar elektroniniu paštu.

89. Žemės mokesčio nepriemokų išieškojimas iš asmenų, išvykusių gyventi į užsienį, vykdomas remiantis 2003 m. spalio 16 d. Lietuvos Respublikos pagalbos Europos Sąjungos valstybių narių institucijoms išieškant reikalaujamas skolas, susijusias su rinkliavomis, muitais, mokesčiais ir kitomis pinigų sumomis, teikimo ir naudojimosi kitų Europos Sąjungos valstybių narių institucijų teikiama pagalba išieškant minėtas pinigų sumas 2003 m. spalio 16 d. įstatymu Nr. IX-1781 (Žin., 2003, Nr. [104-4650](#)) ir tarptautinėmis sutartimis dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo.

90. *Neteko galios nuo 2008-10-10*

Punkto naikinimas:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, Žin. 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

91. Sumokėtos per didelės žemės mokesčio sumos MAĮ nustatyta tvarka turi būti gražinamos mokėtojams.

XII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

92. Žemės mokesčio įmokos turi būti įskaitomos į savivaldybių, kurių teritorijose yra mokesčių mokėtojo žemės sklypai, biudžetą.

93. Šiomis taisyklėmis turi vadovautis su žemės mokesčio administravimu susiję AVMI darbuotojai ir kontroliuoti, kad jų laikytųsi ir žemės mokesčio mokėtojai.

94. Asmenys, pažeidę šių taisyklių nuostatas, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [VA-52](#), 2007-07-10, Žin., 2007, Nr. 79-3204 (2007-07-17), i. k. 1072055ISAK000VA-52

Žemės mokesčio administravimo taisyklių
priedas
(Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos
Respublikos finansų ministerijos viršininko 2009 m.
rugpjūčio 3 d. įsakymo Nr. VA-55 redakcija)

_____ apskrities
valstybinės mokesčių inspekcijos
— _____ skyriui
(skyriaus pavadinimas)

**PRAŠYMAS
NESIŪSTI ŽEMĖS MOKESČIO APSKAIČIAVIMO DEKLARACIJOS**

_____ Nr. _____
(data) (AVMI įrašomas registracijos numeris)

(dokumento sudarymo vieta)

Aš, _____
(mokesčių mokėtojo pavadinimas arba vardas ir pavardė, identifikacinis numeris (kodas),

_____,
gyvenamosios vietos (buveinės) adresas)

prašau mano vardu suformuotų Žemės mokesčio apskaičiavimo deklaracijų paštu man nesiųsti.
Patvirtinu, kad minėtas deklaracijas atsiimsiu atvykęs į skyrių ir
esu įspėtas, kad šis prašymas galioja iki kito rašytinio prašymo pateikimo mokesčių
administratoriui.

(mokesčių mokėtojo parašas)

(telefonas)

(elektroninis paštas)

Prašymą priėmė

_____ (pareigų pavadinimas) _____ (parašas) _____ (vardas, pavardė)

Papildyta priedu:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, Žin., 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

Priedo pakeitimai:

Nr. [VA-55](#), 2009-08-03, Žin., 2009, Nr. 95-4069 (2009-08-08), i. k. 1092055ISAK000VA-55

KIT703 forma, patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2006 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. VA-55
(Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2009 m. rugpjūčio 3 d. įsakymo Nr. VA-55 redakcija)

Vardas, pavardė (pavadinimas)
Adresas
Gyvenamosios vietos (buveinės) savivaldybės kodas

apskritis
valstybinės mokesčių inspekcijos
skyrius

ŽEMĖS MOKESČIO APSKAIČIAVIMO DEKLARACIJA

☐ patikslinta

Pildymo data _____

Mokestinis laikotarpis 20_ _ m.
Identifikacinis numeris _____

Eil. Nr.	Mokėtino žemės mokesčio apskaičiavimas	
1	Apmokestinamų žemės sklypų plotas (ha) (5 stulp. suma)	
2	Apmokestinamų žemės sklypų vertė (6 stulp. suma)	
3	Apskaičiuota žemės mokesčio suma (10 stulp. suma)	
4	Mokesčio permokos suma (_____ mėn. _____ d.)	
5	Mokesčio nepriemokos suma (_____ mėn. _____ d.)	
6	Apskaičiuota delspinigių suma* (_____ mėn. _____ d.)	
7	Mokėtina suma (3-4+5+6)	
8	Mokėtina suma, kai deklaracija teikiama po lapkričio 1 d. (5+6-4)	

1. Žemės mokestį sumokėti _____
(mokėjimo terminas)

2. Kilus klausimų, kreiptis į AVMI specialistą _____

3. Laiku nesumokėjus mokesčio, už kiekvieną pavėluotą dieną skaičiuojami delspinigiai.
4. Gyventojų įmokos kodai: 3010 – kai mokamas žemės mokestis, nepriemoka ir delspinigiai kartu, 3011 – kai mokamas žemės mokestis ir/ar nepriemoka, 3013 – kai mokami tik žemės mokesčio delspinigiai.
5. Juridinių asmenų įmokos kodai: 3021 – kai mokamas tik žemės mokestis, 3023 – kai mokami tik žemės mokesčio delspinigiai.
6. Jei nepriemokų ir delspinigių sumas, nurodytas 5 ir/ar 6 eilutėje, sumokėjote iki deklaracijos gavimo, tai mokėdami žemės mokestį, nurodytą 7 ar 8 eilutėje, turite atimti sumokėtas sumas.
7. Mokesčių mokėtojas apie pasikeitusį korespondencijos gavimo adresą turi informuoti savo gyvenamosios vietos AVMI.
8. Deklaracija formuojama pagal VMI turimus duomenis.
9. Bendroji informacija teikiama: www.vmi.lt, elektroninio deklaravimo sistemos vartotojams – <http://deklaravimas.vmi.lt>, telefonu 1882.
- *Mokesčių mokėtojų permokėta delspinigių suma įrašoma su minuso (-) ženklu.

MOKĖJIMO NURODYMAS PERVESTI ĮMOKĄ

Įmokos kodas	
Įmokos pavadinimas	
Gavėjas	
Gavėjo sąskaita	
Banko pavadinimas	
Mokėtojas	
Mokėtojo kodas	
Mokėtojo adresas	
Suma (skaičiais)	

(Suma žodžiais)

Mokėjimo data	_____	Mokėtojo parašas	_____
		Darbuotojo parašas	_____

MOKĖJIMO PATVIRTINIMAS

Įmokos kodas:	
Įmokos pavadinimas: žemės mokestis	
Gavėjas	
Gavėjo sąskaita	
Banko pavadinimas	
Mokėtojas	
Mokėtojo kodas	
Mokėtojo adresas	
Suma (skaičiais)	

(Suma žodžiais)

Mokėjimo data	_____	Mokėtojo parašas	_____
		Darbuotojo parašas	_____

Formos pakeitimai:

Nr. [VA-52](#), 2007-07-10, Žin., 2007, Nr. 79-3204 (2007-07-17), i. k. 1072055ISAK000VA-52
 Nr. [VA-55](#), 2009-08-03, Žin., 2009, Nr. 95-4069 (2009-08-08), i. k. 1092055ISAK000VA-55

Pakeitimai:

1.
Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Įsakymas
 Nr. [VA-52](#), 2007-07-10, Žin., 2007, Nr. 79-3204 (2007-07-17), i. k. 1072055ISAK000VA-52
 Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2006 m. birželio 9 d. įsakymo Nr. VA-55 "Dėl Žemės mokesčio administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo
2.
Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Įsakymas
 Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, Žin., 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50
 Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2006 m. birželio 9 d. įsakymo Nr. VA-55 "Dėl Žemės mokesčio administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo
3.
Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Įsakymas
 Nr. [VA-55](#), 2009-08-03, Žin., 2009, Nr. 95-4069 (2009-08-08), i. k. 1092055ISAK000VA-55
 Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2006 m. birželio 9 d. įsakymo Nr. VA-55 "Dėl Žemės mokesčio administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo